

**SOSYAL DEMOKRAT PARTİ
ÇALIŞMALARI**

ERDİNÇ GÖNENÇ

“Politikacı ile Devlet Adamı arasındaki fark birincisinin gelecek seçimleri diğerinin ise gelecek nesilleri düşünmesidir.”

“Yaşayan insanların zekası ölmüş insanlarla en iyi ilişkiyi kitaplar yoluyla kurar.”

BOVEE

İÇİNDEKİLER

- 1- Telgraf (13.02.1979)
- 2- Yürüyüş Gazetesi (18.03.1980)
- 3- Devrim Gazetesi (19.07.1980)
- 4- Yeni Muğla Gazetesi (07.03.1981)
- 5- Yeni Muğla Gazetesi (07.06.1981)
- 6- Sn. Bülent Ecevit'in Ankara Oran'da Ev Hapisinde İken Muğla'dan Gelen Evinin Etrafında Bekleyen Partilere Gönderdiği Yazı (04.03.1983)
- 7- Erdinç Gönenç'in B. Ecevit'e Mektubu (13.08.1983)
- 8- Cumhuriyet Gazetesi (04.04.1983)
- 9- SODEP Çağrısı (14.01.1985)
- 10- SHP Görevi (28.08.1986)
- 11- İzmir İli Tüm İlçe Konuşmaları, Ova ve Dağ Köyleri (Ağustos 1986)
- 12- İzmir İli Üretici Sorunları (01.08.1986)
- 13- Menemen Konuşması (22.04.1987)
- 14- Demokrat Ege Gazetesi (22.04.1987)
- 15- Kongre Konuşması
- 16- Günaydın İzmir Gazetesi (16.01.1990)
- 17- SHP Çağrısı (03.09.1991)
- 18- SHP-DSP ve Bayrampaşa
- 19- İzmir İl Sanayi Müdürlüğüne Atama (05.05.1992)
- 20- Seçilmişler ve Atanmışlar
- 21- Yeni Asır Gazetesi (24.01.1998)
- 22- İzmirLife Dergisi (Kasım/2007)
- 23- Sevddiği Şiirler (Nazım Hikmet Ran)
- 24- Ayla Gönenç'in Notu (15.06.2014)

izmir 603 50 13/2 15/30

luks saat 21/15
sn erdinc gonen
taris genel muduru
mithatpasa cd no 312/4 izmir

bugun 13subat fasist odaklara atis poligonlarına girdiginiz gundur
bugun tarise barisin sevginiz ve kardeşlik tohumlarınız
attiginiz gundur sizi icten duygularımla kutlar sevgi ve saygılar
sunarım
musa caun c.h.p izmir ilçe genckol bsk

“Rica ile, merhamet dilenmekle bir millet ve devletin şeref ve istiklali kurtarılamaz. Türk milleti, gelecek kuşaklar bunu unutmamalıdır. Milletimizin kuvvetli, mesut ve mevcudiyetini devam ettirebilmesi için, devletin tamamiyle milli bir siyaset izlemesi ve bu siyasetin iç teşkilatımıza tamamiyle uygun olması ve ona dayanması lazımdır.”

M. K. ATATÜRK

***KARAR GÜNLERİ**

“Kararsızlara yardım etmek isteyen ilk önce kendisinin kararsızlıktan kurtulması gerekir.”

V.İ. LENİN

Türkiye için 1980’lerin karar yılları olacağı saptamasını sosyalistler çok önceden yaptı. Tamı tamına uyan bu saptamanın ilk ayları yaşanıyor. 1980, onbeş yıllık Demirel’i, bu kez ünlü MESS Başkanı Turgut Özal’ın dizginleri elinde tuttuğu yeni tür bir azınlık hükümetiyle karşıladı. Demirel-Türkeş –MESS karması iktidar 60 numara tribble (kömür) eleği gibi devlet kadrolarını ayıklamakla işe başladı. Ardından yeni baskı yasaları ve “daha daha” çığırtkanlıkları arasında 25 Ocak kararları yürürlüğe sokuldu. CHP iktidarı döneminde başlayan döviz için “ne bulursan satılıktır” vitrine, Demirel’le “ne bulursan alırsın” a dönüştü. Böylece de emekçi halk için yoklar, “var ama alamazsın” sürecine girdi.

“Bilmece buldurmaca, dil üstünde kaydırmaca”: Demirel’in yüz günlük devri iktidarının sonunda yaptığı açıklamanın Türkçesi bu. Ama hepsi bu değil. Gerisi OECD’nin vereceği “yardım” a bağlı. Demirel’le birlikte Türkiye’nin adı, “dünya dilencisi” ne çıktı. Ama adı çıkan Türkiye değil, tekelci sermaye. Tekelci sermayenin de milli değil, işbirlikçi olduğunu dünya alem biliyor.

Şimdi bu işbirlikçilerin sanayi çarklarını çevirebilmek için bu yıl tamı tamına 7 milyar dolara gereksinimleri var. Bunun yarısından biraz fazlasını, yani petrol için gerekli döviz, dış satım ve işçi dövizleri karşılayabiliyor. Geri kalan döviz bulunmadan çarklar dönmez. OECD çerçevesinde buldukları para ise, sadece 1.2 milyon dolar. Daha 2 milyar dolar gereksinimleri var. Yoksa, ara malı gelmez, ham madde gelmez. Bunlar gelmezse de fabrikalar çalışmaz.

1980’de fabrikalar bir başka biçimde de çalışmaz. Yarım milyon işçinin sözleşme dönemi bitti. Grevler başlıyor, yurdun dört bir yanında birbiri peşisıra. Tıpkı kale duvarında açılan gedikler gibi.

TARİŞ bir istisna değil. TARİŞ bir örnek. TARİŞ, işçi sınıfının ve emekçi halk kitlelerinin mücadelesindeki kararlılığın çıkabileceği boyutları gösteren bir örnek.

1980'lerin karar yılları olduğunu artık herkes biliyor. Tekelciler de. O yüzden "dünya dilencisi" oldular. Tekelciler faşizme karar vermek istiyorlar, ama para bulamıyorlar. Çünkü onların dünyasında işler parayla yürüyor. Para ise, döviz demek. Döviz olmayınca, faşizme soyunan "yiğit"ler de ortaya çıkamıyor.

Grevler etkisiz kılınmak isteniyor. Grevler tehdit altında. Ama grevler yaygınlaşıyor. İşçi sınıfı karar sürecine giriyor. Orta yol yok. Orta yolun olmadığı CHP iktidarının iflasıyla bir daha belgelendi. Ya tekellerden, yani emperyalizmden yana ya da halktan yana olunacak. Paranın üç ayda yüzde yüz değer kaybettiği bir ülkede tarafsızlık olmaz.

Önümüzdeki günlerde ülkemizin geleceğini iki karşıt kararın çatışması belirleyecek. Tekellerle, başta işçi sınıfı olmak üzere emekçi halk kitlelerinin kararlarının çatışması. Sınıf bilinçli işçiler sadece reel ücretlerinin yükseltilmesi için değil, sadece çalışma güvencesi için değil, aynı zamanda tekellerin saldırısının püskürtülmesi için, işçi sınıfının ve emekçi halk kitlelerinin eylem birliği için mücadele verecekler. Eylem birliğinin sağlanması bugün her zamankinden daha yaşamsal.

Yazının başına aldığımız alıntı, CHP için değil. CHP karar verme sürecini çoktan yitirdi. Şimdi karar verme sırası sınıf güçlerinde. Verilecek karar, sınıf güçleri arasında eylem birliğini yaratmak, "Demokrasi Cephesi"ni yaratmak ve iktidara yöneltmek.

Karar verme sürecinde her zaman bireyler ve toplumlar alışılmadık çalkantılar yaşarlar. Sonra herşey durulur. Yazıyı her türlü övgünün üstündeki Lenin ile başlattık, onunla bitirelim: "İnsanın halk yığınlarının politik yaşam içine girdikleri bir zamanda yaşaması ne güzel."

*Yürüyüş Gazetesi (18.03.1980)

Köy Koop Muğla Birliği Genel Müdürü iken.

***TARIŞ ESKİ GENEL MÜDÜRÜ ERDİNÇ GÖNENÇ KÖY-KOOP MUĞLA BİRLİĞİ GENEL MÜDÜRÜ OLDU.**

Eski Tarih Genel Müdür Erdinç Gönenc Köy-Koop Muğla Birliği Genel Müdürlüğüne getirildi.

Eski Tarih Genel Müdür Erdinç Gönenc'in Köy-Koop Muğla Birliği Genel Müdürlüğüne getirilmesi Muğla'lı kooperatif köylülerince sevinçle karşılandı. Bu konuda basına açıklama yapan Köy-Koop Genel Yönetim Kurulu Üyesi ve Muğla Birlik Başkanı:

"Erdinç Gönenc'in demokratik halk kooperatifçiliği ilkeleri doğrultusunda savaşı sürdürüleceğine inanıyoruz. Erdinç Gönenc bu görevi kabul etmekle bugünkü burjuva bürokrat anlayışını parçalamış savaşımın her alanında sürdürülebileceğini gösterecektir. Muğla birliğin kurumlaştıracağız, tabanda üretim kooperatifçiliğinin kolektif ruhunu hayata geçireceğine inanıyoruz. Başarılar dileriz." dedi.

*Devrim Gazetesi (19.07.1980)

"Tarihten kaçış yoktur. Kendimizden vazgeçmeli ülkemizi korumalıyız. Fırtınalı zorluklara karşı çalışmalıyız."

A. LINCOLN

***ELLİ YILIN SORUNU: TOPRAK REFORMU YENİDEN GÜNDEMDE**

Hüseyin Ülkü

Yıllardır üzerinde durulan, ama bir türlü gerçekleştirilemeyen, Toprak Reformu'nun ekonomik, sosyal ve siyasal yönlerini ele alarak, uzun ve kapsamlı bir yazı yazmak değil amacımız. Ancak yeni Toprak Reformu Yasasının hazırlanmakta olduğunun gazetelere yansıdığı şu günlerde, soruna kısaca değinmek ve bir dileğimizi belirtmek istiyoruz.

Yıllardır bazı çevreler, topraksız köylülerin toprağa kavuşmasına karşı çıkmışlardır. Bu çevreler, mülkiyeti kendileri için kutsal saymışlar ama topraksız köylülerin mülkiyete kavuşturulmasını kutsal saymamışlardır. Topraksız köylünün toprağa kavuşturulmasını savunanlar ise, köylünün toprak sahibi olmasını, kırsal alanda insanca yaşamının bir ön koşulu olarak görmüşlerdir. Bu yüzden de, insanın insanca yaşamasını özünde taşıyan, topraksız köylünün toprağa kavuşturulması görüşü suçlansa da karalansa da hiçbir zaman Türkiye'nin gündeminden çıkartılmamıştır. Ancak şu da bir gerçektir ki, yıllardır topraksız köylünün toprağa kavuşturulmasını, bazı ekonomik ve siyasal güçler hep engellemiştir.

1961 Anayasasında devlet, "toprağın verimli olarak işletilmesi gerçekleştirmek ve topraksız olan veya yeterli toprağı bulunmayan çiftçiye toprak sağlamak"la ödevli kılındığı halde sorun çözülmemiştir. Bu planlı dönemde tasarılar hazırlanmaktan öteye gidilememiştir. (X)

12 Mart 1971'den sonra da toprak sorunun mutlaka çözülmesi gerektiği üzerinde durulmuştur. Ancak zamanın Başbakan Yardımcısı Atilla Karaosmanoğlu'na bile bazı komisyon üyelerince söylenenler ve direnişleri, Topraksız köylünün toprağa kavuşmasına karşı çıkan çevrenin birlik ve dayanışma içersine girdiğinin bir göstegesidir. Ayrıca Toprak Reformu olduktan sonra yasayı ciddi biçimde uygulayan hükümetlerin düşürülmesi için temas girişimleri, buna ilişkin gazetelerde unutulmamıştır.

12 Eylül 1980'den sonra Toprak Yasası haberini 23 Şubat 1981 tarihli Günaydın gazetesinde okuduk. Devlet Bakanı İlhan Öztrak'ın verdiği haberde, ilk etapta 500 milyon dönüm toprağın dağıtılacağı belirtildi. Bu toprakların 15 milyon dönüm arazisi; geri kalan bölümün 5 milyon dönüm kamulaştırılacak topraklar, 5 milyon dönüm de halen kullanılmayan arazilerin islahına dönecek tarlalar olacağı bildiriliyor.

Topraksız köylülerimize yıllarca hep iki ayrı gözle bakılmıştır. Bir göz, “kendi başlarına hiçbir iş yapan yarı çıplaklar”, diğer göz ise, “milletin efendisi” olarak görmüştür, topraksız ayrımı yapmamıştır.

Topraksız köylümüze sadece toprak dağıtmayı amaçlayan Toprak Reformu Yasası sorunu, topraklandırılacak köylülerimiz araç gereç ve tarım girdileri açısından kavuşturulmalı, hele ekonomimizin böylesine çıkmaza girdiği bir dönemde, yıllardır topraksız olan köylünün yeni kavuşacakları tarlalarında kendi ekonomik güçsüzlükleri ile baş başa bırakılmaları, tarlalarını toprak ağalarına satmalarını gündeme getirecektir. Ve yıllardır topraksız çiftiyi küçümseyen, onları tek başına bırakan “işbilmezler” olarak niteleyen görüş başarı kazanacaktır.

Dileğimiz Toprak Reformu Yasasında, topraklandırılacak köylülerimizin örgütlenmesi, sosyal ve ekonomik yönden devlet desteğine kavuşturulmalarına ilişkin çok açık hükümlerin getirilmesidir. 5-10 dönüm zeytinlik sahibi olabilmek için dağlardan bağ yaratan topraksız köylümüze devlet desteği sağlandığında kendi işlerini nasıl yürüttükleri, “dağları taşları” nasıl devirdikleri görülecektir.

(X) Zamanın Tarım Bakanlarınca anılan tasarılar şunlardır:

- 1- Osman Tosun Tasarısı (1961)
- 2- Cavit Oral Tasarısı (1962)
- 3- Mehmet İzmen Tasarısı (1963)
- 4- Turan Şahin Tasarısı (1965) (Ayla Gönenç'in Dayısı)
- 5- Bahri Dağdaş Tasarısı (1968)
- 6- İlhami Ertem Tasarısı (1969)
- 7- İlhami Ertem Tasarısı (1970)

*Yeni Muğla Gazetesi (07.03.1981)

Dayım Turan Şahin (İsmet İnönü hükümeti Tarım Bakanı)

***27MAYIS DEVRİMİ**

Tanzimattan bu yana ortaya çıkan tüm siyasal akımlar, adları farklı olsa da iki ana grupta toplanabilir: DEVRİMCİLİK- TUTUCULUK...

Türk devrimciliğinin en önemli aşaması ve temel taşı, kuşkusuz, ATATÜRK DEVRİMLERİ'dir. Yirmibirinci yıldönümünü geride bıraktığımız 27 Mayıs Devrimi de bu yolda atılmış en büyük adımdır.

Atatürk sevgisiyle büyümüş yaşıtlım pek çok kişi gibi, bu Devrim'in benim için özel bir önemi vardır: Harbiye ve Tıbbiye'nin yanında, yüzyıl boyunca toplumumuza pek çok devrimci kazandırmış olan Mülkiye'nin öğrencisi olarak, 29 Nisan 1960 günü dikta özlemcilerine karşı, "kardeş kardeşi vurur mu?" türküsüyle savaşımlardan birisiyim çünkü...

Olaylar sonrası, trenle İzmir'e dönerken, üniversite yaşantımın sona erdiğini düşünüyordum. Kapatılan Mülkiye'nin bir daha açılmayacağı yaygın bir kanıydı. Ancak bizi asıl kahreden, özgürlüklerimizle birlikte, Atatürk devrimlerinin de hergün biraz daha yok edilişi karşısında ki çaresizliğimizdi.

Zaten sekiz-dokuz yıl sonra birbirini boğazlamaya kalkışan üniversite gençliğinin o günlerde tek bir vücut gibi birleşmesinin nedeni de, devrik iktidarın demokrasiyi yok etme girişimleri kadar ve belki daha fazla, ATATÜRK düşmanları ile kol kola oluşlarıdır.

Yaklaşık bir aylık karanlık dönemden sonra, 27 Mayıs sabahı, Silahlı Kuvvetlerimizin sesiyle uyandığımızda, bayrakların gelincik tarlasına çevirdiği sokaklara dökülmüştük, yasağa rağmen. Sonra "kara cüppeli" hocalarımızla birlikte halkı selamlayan Cemal Gürsel'in resimleri ve ilk günki heyecanla yeniden başladığımız okul günleri, Atatürk'ün sanki yeniden doğuşu.

İzleyen yıllarda yaşadığımız özgürlük ve demokrasi günlerini, sosyal adalet yolunda atılan büyük adımları, 27 Mayıs'a borçlu olduğumuzu unutmak mümkün mü?

Silahlı Kuvvetlerimizin, demokrasiye ve Atatürk devrimciliğine bağlılığını kanıtlayan; babacan, halkçı Orgeneralimiz "CEMAL AGA"mızı rahmet ve saygıyla anıyoruz. Ve selam onun silah arkadaşlarına...

Erdinç Gönenç

*Yeni Muğla Gazetesi (07.06.1981)

***Sn. Bülent Ecevit'in Ankara Oran'da Ev Hapisinde İken Muğla'dan Gelen ve Evinin Etrafında Bekleyen Partilere Gönderdiği Yazı**

Bülent Ecevit “ Şu dönemdeki herhangi bir partileşme girişimiyle aramda bağlantı yoktur ve kurulamaz.”

Kapatılan CHP eski Genel Başkanı Bülent Ecevit “Şu dönemdeki herhangi bir partileşme girişimiyle aramda bağlantı yoktur ve olamaz.” dedi.

“Son zamanlarda özellikle siyasal örgütlenme konusuyla ilgili olarak benden kaynaklanmış gibi gösterilen bazı demeçlerin el altından yayılmaya çalışıldığını öğreniyorum. Ayrıca, ad benzerliğinden yararlanılarak doğrudan doğruya adımın kullanıldığı haber ve yazılar yayınlanması çığırı da açılmıştır. Bu yoldan bana ters düşen ve toplumu yanıltmayı amaçlayan bazı düşünceler de basın da bile benim adımla yayınlanabilir.

Bilinen koşullar ve yasaklamalar yüzünden şu sırada ülke sorunlarıyla ilgili düşüncelerimi Türk kamuoyuna duyuramaz durumda oluşum istismar edilerek bu yöntemlerle bana yamanacak demeç ve düşünceler benimle ilgili olamaz ve şu dönemdeki herhangi bir partileşme girişimiyle aramda bağlantı yoktur ve kurulamaz.

Sırası gelince yayınlama olanağı bulduğum zaman ülke sorunları üzerine kendi düşüncelerimi kendim açıklarım.”

*(04.03.1983)

***Erdoğan Gonenç'in Bülent Ecevit'e Mektubu**

Sayın Bülent Ecevit

Oran- Ankara

Bir bürokratin, kişisel sorunlarını tartışmak üzere, Başbakanı'na mektup yazmasını veya görüşme isteğinde bulunmasını, disiplinsizlik sayarım.

Bu nedenle, daha önce hakkımda söylenenler konusunda size rahatsız etmedim ve yanıtlımı; eylem ve davranışlarımla vermeye çalıştım.

Ancak bu kez durum farklıdır. Sayın Uğur Mumcu kaynaklı bir söylentiye göre, torunlarımın bile altından kalkamayacağı bir şerefsizlikle suçlanmam söz konusudur. İşte bu yüzden, sizden görüşme dileğinde bulundum ve yanıt alamayınca da bu mektubu yazmak zorunda kaldım. Mektubu, elden ulaştırarak, herhangi bir zarara yol açmamasını sağlamaya çalışacağım.

Öncelikle belirtmek isterim ki; bana yöneltilen çeşitli suçlamalar arasında, büyük tutarsızlık vardır ve bu suçlamaları yapanların, artık, ne olduğum konusunda bir karara varmaları gerekir. İlk Hükümetiniz tarafından atandığım Karadeniz Bakır İşletmeleri Genel Müdür Yardımcılığından, M.C. tarafından kovulduğumda, Ankara Belediyesi Özlük İşleri Müdürü olmuştum. Bu görevim sırasında, Sn. Dalokay ve ekibince, "Göbekçi" olarak nitelendirildim. Tarih Genel Müdür'ü olarak İzmir'e ayak bastığım gün ise, kimlerinin gözünde "Parti dışı sol" oldum. Bunların, bu konuda size gönderdikleri söylenen bir rapor suretini, bana o tarihlerde Sn. Köprülüler göndermiştir.

12 Eylül'den sonra, askerler tarafından hakkımda hiçbir işlem yapılmaması ve hatta, üç aylık bir soruşturma sonrası, Muğla İşletmecilik Yüksek Okul'una öğretim görevlisi olarak atanmam, kuşkusuz ki hakkımdaki "illegal sol" suçlamalarının gerçek niteliğini, gözler önüne sermiştir.

O halde, yeni bir suç yaratmak gerekmektedir ve bu suç şimdi, CİA ajanlığı olabilir...

Bundan önceki suçlamalara, Türkiye'nin, Parti ve Hükümet'in çıkarlarını ön planda tutarak, katlanabilirdim. Ancak, akıl ve sağduyu dışı bu sonuncusu için, sonuna kadar uğraşmak zorunda olduğumu, takdir edersiniz.

Aslında 29 Temmuz 1983 günü, İzmir Sıkıyönetim Komutanlığı tarafından, 1402 sayılı yasaya göre görevime son verilmesi, bu konuda yeterli bir yanıt olmuştur. Buna rağmen, bilmenizi istediğim diğer hususları da belirtmeden geçemeyeceğim; Sn. Uğur Mumcu, eşimin dayısı Sn. Erman Şahin gibi, sizce de muteber kişilerin gözleri önünde geçen yaşantımda, gizli ve karanlık tek bir gün bile yoktur. Bir tek sağ adım atılmamış, bir tek ilkesiz dostluk kurulmamıştır.

Tariş'ten sonra, aç kalma pahasına bu özelliklerimi koruyabilmek amacıyla, kayınpederimin evinde kira vermeden oturmak üzere, Muğla'ya yerleştim. Narkozitörü bile bulunmayan, Muğla SSK hastanesinde, bir yıl ara ile, yaşantımın ikinci ve üçüncü böbrektaşı ameliyatlarını (ikincisi çift taraflı olmak üzere) geçirdim. Yani ilke uğruna, yaşantımı tehlikeye atmaktan kaçınmadım. Muğla' da, sırasıyla, Köy-Koop Müdürlüğü, Ticaret ve M.İ.Y.O öğretim görevliliğı yaptım. Bugün ise kamu görevlerinden ömür boyu yasaklanmış olarak yine işsizim.

Genel Müdürlüğüm sırasında, bir kez, eşimle birlikte, A.B.D Konsoloslüğündeki kokteyle katıldım. Kokteylde, Vali, emniyet Müdürü gibi kamu görevlileri ile ihracatçılar da bulunmaktaydı. Katılım amacım sadece ihracatı geliştirebilmektir. Hiç kimse ile ticari konular dışında birşey konuşmadım ve vaktin hemen tamamını da Merkez Bankası İzmir Müdürü Sn. Servet Eyüpgiller ile sohbet ederek geçirdim. Görebildiğim kadarıyla, kokteylin, hiç bir özelliğı ve önemi yoktu. Dolayısıyla, bu kokteyle dayanılarak üretilen söylentileri anlamıyorum.

Kesinlikle belirtmek isterim ki; yönetimimdeki Tariş, size bağı ve başarılı kuruluşlardan birisi olmuştur. Görevden alınmamdan sonra, Tariş yöneticileri tarafından, hakkımda açılan onbeşi aşkın davada kendimi, Parti'ye ve hükümetinize en ufak çamur sıçratılmasına fırsat vermeden, tek başıma savundum. Yine bilmenizi isterim ki; size ailece duyduğumuz sevgi ve sayğı, bugünde eksilmeden sürmektedir.

Eğer, görüşmek olanağı verebilirseniz, değerlendirmenize sunabileceğim bilgiler, kuşkusuz çok daha zengin olacaktır.

Size ve sayın eşinize sayğılar sunar, zamanınızı aldığım için bağışlamanızı dilerim.

Erdinç Gönenç

*(13.08.1983)

Adres: Emirbeyazıt Mah.
Bulak Sok. No: 5/2 MUĞLA

EK BİLGİ: Güneş Gazetesi 20 Kasım 1985 Çarşamba/ 22 Kasım 1985 Cuma
Konuşan; Güneri Civaoglu

***GÖZLEM/ UĞUR MUMCU**

Yönünü Buldu

Sosyalist Eğilimli Yön Dergisi, ilk sayısını 20 Aralık 1961 günü yayınladı. Dergi, Doğan Avcıoğlu yönetimindeydi. İlk sayıda Avcıoğlu'nun "Kemer Sıkılım" başlıklı başyazısı ile Çetin Altan'ın "İnsanlığı, hürriyeti, adaleti sevenler liberalizmin savunmasını yapmalıdırlar. Nitekim biz insanlığı, hürriyeti ve adaleti sevdiğimiz için savunmayı burada yapıyoruz işte, zenginler kimbilir nasıl memnun olacaklar ve kimbilir bizi nasıl takdir edecekler şimdi" diye biten "Yaşasın Liberalizm" başlıklı alaycı yazısı, Mümtaz Soysal'ın "Sosyal Devlet"i konu alan incelemesi, Turan Güneş'in, Abdi İpekçi'nin, Nimet Arzık'ın, Sadun Aren'in yazı ve incelemeleri ile çıkmıştı.

Yön dergisinin daha sonraki sayıları, İlhan Selçuk'un, İlhami Soysal'ın, Aziz Nesin'in, Türkkaya Ataöv'ün, Bahri Savcı'nın, Muammer Aksoy'un, Sabahattin Eyüboğlu'nun, Ş. Süreyya Aydemir'in, H. Hüseyin Korkmazgil'in, Atilla İlhan'ın yazı ve incelemeleri ile sürdürülmüştü. Ben de gazeteciliğe Yön dergisinde başlamıştım.

Yön dergisinin ilk sayısı, "Aydınların Ortak Bildirisi" ile çıkmıştı. Bildiri, "Ağırlık merkezi özel bir teşebbüs olan iktisadi sistemin, bugünkü yapısıyla Türkiye'yi hızla ve sosyal adalet içinde çağdaş uygarlık seviyesine erdirmeye çalıştığını sanmıyoruz. İktisat ilminin ve tarihin ışığında inanıyoruz ki, özel teşebbüse dayalı kalkınma yavaştır, ıstıraplıdır, israflıdır ve sosyal adaletle bağdaşması, az gelişmiş bir memlekette imkansızdır. Böyle bir kalkınma, siyasi gücü geniş ölçüde iktisadi güce tabi kılınması yüzünden demokratik de değildir." görüşüne yer vermektedir.

Bildiri ile "Köy Enstitüleriye açılan yolu genişletmek...Sendikaların kuvvetlendirilmesi, ağanın yerini teşkilatlanmış çiftçinin ve kooperatifin almasını sağlayacak şekilde toprak reformunun gerçekleştirilmesi" istenmekteydi.

Bildirinin ana düşüncesi ve istemi, "günümüz gerçeklerine uygun yeni bir devletçilik anlayışını" gündeme getirmektir.

"Yön bildirisi" olarak adlandırılan bildiride imzaları bulunanların bir kısmını anımsatalım:

- Muammer Aksoy, İhsan Ada, Tahir Alangu, İlhan Selçuk, Çetin Altan, Reha Aybay, Erdoğan Alkin, Orhan Asena, Sadun Aren, Türkkaya Ataöv, Doğan Avcıoğlu, A. Başer Kafaoğlu, Alev Çoşkun, Ö. Sami Çoşar, Mustafa Ekmekçi, Oktay Ekşi, Muzaffer Erdost, Turan Güneş, Ali Gevgilili, Abdi İpekçi, Suphi Karaman, H.Hüseyin Korkmazgil, Fethi Naci, Çetin Özek, Mahmut Makal, Banri Savcı, Turan Selçuk, Ali Ulvi, Tahsin Saraç, Murat Sarıca, Mümtüz Soysal, İlhami Soysal, Server Tanilli, Taner Timur, Engin Tonguç, Orhan Tokatlı, O.Nuri Torun, C.Orhan Tütengil, Mükerrrem Hiç, Erhan ışıık, İdris Küçükömer, Suphi Karaman, Gülten Kazgan, Atilla İlhan, Merih Sezen, **Erdinç Gönenç**, Mustafa Özyürek...

Bugünde güncelliğini ve canlılığını koruyan bu bildiriye 1961 yılında birçok ilerici aydın imzasını koymuştu.

Bu bildiri, devletçi bir kalkınma yöntemi ile demokratik sosyalizme yönelmeyi amaçlamaktaydı. Yön dergisi, daha sonraki sayıların da bu görüşü açmış, Avcıoğlu'nun, İlhan Selçuk'un, mümtaz Soysal'ın ve Abdi ipekçi'nin kalemlerinden demokratik sosyalizm görüşü savunulmuştur.

Yön dergisi ve Yön dergisini öncülüğünde yayınlanan ortak bildiriye bugün saygıyla anıyoruz.

Yön demokratik sosyalizme yöneliyordu. Yön bildirisine imza koyanların bir kısmı aynı görüşleri bugün de inançla sürdürürlerken, bazı liberalizm, özel teşebbüsçülük ve 24 Ocak yönünde kulaç atmaktadırlar. Ne diyelim?

10 Ocak 1961 tarihli Yön dergisinde, bunca imza arasında "Tunca Toskay-iktisat Fakültesi mezunu" diye bir imzaya da raslanmaktaydı. O günlerin Yön bildiricisi Tunca Toskay, bugün "dört eğilimi birleştirdiğini" söyleyen Özal hükümetince TRT Genel Müdürlüğü koltuğuna oturtulmuştur.

Prof.Dr. Tunca Toskay, bugün-ki fiziki coğrafya profesörü- en sonunda hem coğrafi hem de siyasi yönünü bulmuştur. Biz ise o günkü Yön'ün yönünde inançla ilerliyoruz.

TRT Genel Müdürü Tunca Toskay'a Yön bildirisine imza koyan arkadaşlarını anımsayıp, "eski dostlar, eski dostlar" şarkısını haber bültenlerinde anons müziği yapmasını sağlık veririz.

*Cumhuriyet Gazetesi (04.04.1983)

SOSYAL DEMOKRASİ PARTİSİ
İZMİR MERKEZ İLÇE
BAŞKANLIĞI

Tarih : 14.1.1985

Sayı :

Sayın Erdiñ Göneng,

SODEP Muğla Merkez İlçe Başkanlığınca gönderilen,üyeliliğinizin nakliyle ilgili yazıyı aılmış bulunmaktayız.

İzmir Merkez İlçe defterine kaydınızın yapılması için,üye kayıt fişindeki bilgileri doldurmak üzere Başkanlığa gelmenizi diler,saygılar sunaram.

Kemal KARATAS
Merkez İlçe Başkanı.

SOSYALDEMOKRAT HALKÇI PARTİ
İZMİR İL BAŞKANLIĞI

Tarih : 28.08.1986

Sayı : 1986/247

Sayın

Erdina Gönenc

28.Eylül.1986 tarihinde yapılacak Ara seçimlerde konuşmacı olarak görevlendirildiğiniz bilgisi tarafınıza verilmiş ve 26.Ağustos.1986 tarihinde de İl Merkezinde konuyla ilgili toplantı yapılmış ve de konuşmacılara çalışma programlarının gönderileceği bildirilmişti.

1. çalışma dönemi 07.Eylül.1986 tarihine kadar olup, bu tarihten sonra seçimlere kadarki süre 2. çalışma dönemi (Propaganda serbestisi olan süre) olarak programlar hazırlanmıştır.

1. Çalışma dönemi görev bölgeniz tarihi, saati ve birlikte görev yapacağınız konuşmacılarla, çalışma özellikleri ekte düzenlenmiştir.

Katılımınızı rica eder, başarılar dilerim.

Saygı ve sevgilerimle

Şeref Bakçık
İl Başkanı

***İzmir İli Tüm İlçe Konuşmaları; Ova ve Dağ Köyleri**

(Menemen, Kınık, Bergama, Dikili, Foça)

PAMUK

Ege ve İzmir ovalarının beyaz altını pamuk, ne yazıktır ki son yıllarda ne ülke ekonomisine yaptığı o dev katkıyı sürdürebilmekte ne de üreticisinin yüzünü gldrebilmektedir. İzmir ovalarında 1985 yılında 620 bin 100 dönüme pamuk ekilmiş ve 12 bin 33 ton kütlü pamuk elde edilmiştir. Bundan da 47 bin 650 ton mahlı pamuk elde edilmiştir. 1985'te İzmir pamuk verimi dnmde 205 kilo olmuştur. Bakırçay yremiz önemli ve kaliteli pamuk üretmesiyle tanınmıştır.

Öte yandan biz Türkiye olarak, her konuda olduğu gibi, pamuktaki gelişmeyi de yıllarca geriden izlemekteyiz. Böylece lke ekonomisine pamuğun katkısı her yıl biraz daha azalmaktadır. 1981 yılında ülkemiz pamuktan 348 milyon milyar dolar düzeyine ve 1985 yılında 170 milyon dolara gerilemiştir.

1980 yılında 1 dolar 47 lira iken, 1 kilo pamuk 50 lira olmuştur. 5 yıl sonra geçen yıl sonunda dolar 580 liraya yükselmişken, pamuk fiyatı kiloda ancak 232 lirayı bulmuştur.

Mazot fiyatı 7 yılda 9 liradan, 198 liraya 22 kat artarken, pamuk ilaçları 150-200 liradan 6 ile 8000 liraya 40 kat yükselmiştir. Fakat 7 yılda pamuk fiyatındaki yükselme ancak 11 kat kalmıştır. Bu durumun sonucunda pamuk üreticisi yoksullaşmış, tarlasını ve traktörünü elden çıkarak duruma dşmştur.

Bunun nedeni plansız üretimin yanında, üreticiden yana olmayan iktidar ve yönetimlerin son 7 yılda görev başında olmalarıdır.

Gerekçe ise hazırdır. Dünya pamuk fiyatları düşüyor. Bu sözleri her yıl pamuk tarladayken ya da toplanırken duyarsınız. Pamuk toplanır ve ucuza kapatılır. Bir de bakarsınız pamuk fiyatları Mart- Nisan aylarında ykselivermiş. Ve bu oyunun tezgahları, utanıp sıkılmazlar.

En olumsuz tarım türü araçsız, tarlasız üreticinin bir dekar pamuğu 83 bin beşyüz liraya, en olumlu tarım türü traktrl ve tarlalı üreticinin bir dönüm pamuğu ise 55 bin beşyüz elli liraya mal olmaktadır.

Bir kilo pamuk dönümünde 220 kilo ortalama verimle 316 liraya mal olmaktadır. Buna devletin tanıdığı % 30'luk üretici karını eklersek, satış fiyatı 316 lira maliyet fiyatına eklenen 105 lira kar ile 421 lirayı bulur.

ANAP, üreticiden değil tüccardan yanadır. Bırakın ürünün gerçek değerini bulmasını, verilen düşük fiyatla bile üretici malını peşin parayla satamaz hale gelmiştir. Tariş kapısında bekleyen pamuk römorkları, böylece tüccarın kapısına yönelmiştir. Üretici, zel banka ve tüccarın ayağına dşmştur.

96 özel banka % 100-200 tüccar faizine üretici böyle yakalanmıştır.

Biz SHP olarak diyoruz ki Demokratik Üretici Kooperatifleri bünyesine alınacak Tariş gerçek üretici kooperatifi durumuna getirilecektir.

Üretici olan pamukçu, üretim planlamasından pazarlamaya kadar, kooperatifini ve devletini yanında görecektir. Tarım girdisini kendi kooperatifi yoluyla üretecek ve edinecek, pamuğunu mahlıçtan ipliğe- iplikten kumaşa kadar kendi işleyip satacaktır.

ZEYTİN

(Karşıyaka dışında- Tüm İlçelerin özellikle Dağ Köylerinde)

Bölgemizde 13 milyondan fazla zeytin ağacı bulunmaktadır. Onbinlerce üreticimizin geçim kaynağı ya da geçim desteği zeytin ve zeytinyağıdır.

1985 yılında ilimizde zeytin üretimi 80bin tonu bulmuştur. Bu üretimin 14 bin tonu yemekliğe, 66 bin tonu yağlığa ayrılmış olup, 1985 yılı İzmir zeytinyağı üretimi toplam ancak 14 bin tona ulaşmıştır.

1985 yılında ham zeytinyağı fiyatı 75-150 lira arasında gerçekleşirken, yağ fiyatları 450 lira ile 700 lira arasında değişmiştir.

ANAP iktidarı çiçek yağına ve ondan oluşan margarine önem vermiştir. Zeytin üreticisi tümünden dışlanmıştır. Tariş ortakları ise son 3 yıldır zeytin üreticisi olduklarına pişman edilmişlerdir. Fakat dede yadigarı bu malı elden çıkarıp, söküp atamamaktadırlar. ANAP iktidarında devlet de zeytincinin karşısına tefeci gibi çıkmaktadır. 1984 yılı için Tariş'in Ziraat Bankası'na ödediği faiz 502 milyon 186 bin liradır.

Tariş'in 1984'te aldığı zeytinyağı 4 bin 370 tondur. Tariş'in Ziraat Bankasına ödediği faiz böylece 1 kilo zeytinyağı için 115 lirayı bulmuştur. Aynı yıl zeytinyağı fiyatı 400 lira dolayında idi. Bu faizler Ziraat Bankasının kasasına girdikten sonra nerelere verilmektedir?

Üreticinin ödediği bu yüksek faizden oluşan Ziraat Bankası plasmanları üreticiye mi verilmektedir?

Zeytin ağacının bakımı, hastalıklardan korunması ve hasadı, genellikle dağlık bölge ürünü olması nedeniyle oldukça zordur. Ayrıca sırkla hasat zorunluluğu nedeniyle varyılı-yokyılı verim farkları büyümektedir. Tam gübreleme ve zeytin bölgelerinin ilaçlanması devletin holdingleri desteklemesinden zor mudur?

Zeytinin taşınması gerçekte plastik kaplarla yapılmaktadır. Çuvalla yapılan ülkemiz zeytin taşıması, ezilmelere neden olmaktadır. Bir de buna zeytin fabrika kapasitesinin düşük olmasıyla zeytinin bekleme süresinin uzaması eklenince zeytinyağının aside oranı yükselmektedir.

Yağ elde etmekte lampant yöntem, ülkemiz üretiminin %65'ni oluşturmaktadır. Sızma üretim ise %3 kadardır. Bu da diğer bir kalite düşme nedenidir. Bu oran ülkemiz zeytinyağının en güçlü rakibi İspanya'da %3 lampant ve %63 sızma üretimidir.

Bölgemizde elde edilen ürünün tane olarak değerlendirilmesi oldukça düşüktür. Üretim başında yapılıcak planlama ile, kurulacak turşu-salamura havuzları ile bu sağlanabilir.

ANAP Tariş'in devlet adına yaptığı destekleme alımlarını kaldırmaktadır. Tariş 1983 ürününden ancak 717 ton yağ alabilmiştir. Piyasada tüccarla başbaşa kalan üreticinin zeytinyağı maliyet değerinin altında bir fiyat bulabilmiştir. 1980 yılında 165 lira olan 1 kilo zeytinyağına karşılık 1 dolar 47 lira idi.

Bugün 1 dolar da 675 liradır, 1 kilo zeytinyağıda. Zeytinyağının değeri tam 3 kat düşmüştür. 1980 yılında üreticimizin 1 kilo zeytinyağı ile 3 dolarlık mal alabilirken bugün ancak 1 dolarlık mal alabilmektedir. Zeytin üreticisi 1980 yılında 1 kilo zeytinyağı ile ağacı için gerekli kompoze gübreden 66 kilo alabilirken, bugün yalnızca 8.5 kilo kompoze gübre alabilmektedir.

ANAP Tariş ortağı zeytin üreticisinin geçen yıllardan kalan milyonlarca lira kar farklarını ortaklarına dağıtmamaktadır. Nerde kaldı ki, üreticiyi destekleyerek gelirini arttırıcı önlemler alınsın.

Biz SHP olarak şunu söylüyoruz; Zeytin üreticisi, dede yadigarı varlığı koruma duygusallığının mahkumu edilemez. Yapacağımız tek şey vardır. Zeytin üretimini tencere yağlık olarak planlayıp desteklemek. Üretim çalışmalarını, hasadı ve zeytinyağı sanayini modernleştirmektir. Üreticiyi dağ başında ve fabrika da yalnız bırakmamaktır.

O zaman görülecektir ki, zeytin üreticisi zeytinliğine boynu bükük gitmeyecek, dağ yolları düz olacaktır.

TÜTÜN

(Karşıyaka dışında- Tüm İlçelerin Ova Köyleri dışındaki Köylerinde)

Bölgemizde 1985 yılında 349 bin 540 dönüm tarlaya tütün dikilmiş ve 27 bin 720 ton tütün elde edilmiştir.

Bu en çileli ve üretimden pazara 14 aylık süreyi alan ürünün başına gelenler, üreticisini son zamanlarda tarım alanının en çok konuşulan kitlesi durumuna getirmiştir.

Bilindiği gibi tütün tekeli yasası ANAP iktidarı tarafından bir gecede kaldırılmıştır. Türk tütününü yabancı sermayenin müdehalesine ve egemenliğine açılmıştır.

Türkiye’de tütün tüketimi, ister kahrından deyin, ister hızlı nüfus artışından deyin her yıl düzenli olarak %6’ya yakın artmaktadır:

- 1- Türk tütününü, zayıf ve kıraç topraklarda yetişir. Bu topraklar başka tarıma elverişli değildir. Yabancı tütün sulak topraklar ister.
- 2- Türk tütününü kurak, yabancı tütün ise nemli iklimler ister.
- 3- Türk tütününü her yıl ard arda aynı toprağa dikilebilir. Yabancı tütün 1 yıl dinlendirilme ister.
- 4- Şark tipi tütün gübresiz susuz yetişir. Yabancı ise bol gübre ve su ister. Türk tütününü yabancı tütününü kullanılmadan sigara yapımında kullanılabilir. Yabancı tütün için Türk tütününü kullanmak zorunludur.

Yabancı tütün üretim aşamasında ülkemize getirecekleri;

- 1- Pamuk, mısır, patates, fasulye, domates gibi ürünlerin ekim alanları daralacaktır.
- 2- 1 yıl dinlendirme ile alanların 2 katı alan yabancı tütün dikimine açılacaktır.
- 3- Dikim ve hasat makine ile olacağından işsizliği artıracak, aile tarımı işletmeler tasfiye olacak yerlerini büyük tütün çiftlikleri alacaktır.
- 4- Kurutma işlemi için hangarlara yeni kaynak gerecektir.
- 5- Hangarların ısıtma sorunu için enerjiye gereksinim artacaktır.
- 6- İşletme ve bakımda Proktor cihazı ve özel fiçiler zorunlu olduğu için ithal kalemlerine bunlar da eklenecektir.
- 7- Masraflı üretimden sonra %30 verim düşüklüğü nedeniyle maliyetler yüksek olacak, karlılık ve dışarı ile rekabet gücü çok düşük olacaktır.
- 8- Rekabet gücü olmadığından dışa satılamayan bu iç üretimli yabancı tütünler kadar Türk tütününü sigara sanayimizin dışına itilecek, Türk tütün alanları daralacaktır.
- 9- Yerli ve yabancı tütün aynı zamanda yetiştikten, dölleme karışımı nedeniyle tütünümüzün tohumu yozlaşacaktır.
- 10-Yabancı sigara üretimi için aroma tat koku sos alanlarında dışa bağımlılık artacaktır.
- 11-Yabancı tütünler, verimi ve kar düşüklüğü gerekçe gösterilerek üretim arttırılacaktır. Türk tütününü ithal Amerikan tütününü sigara sanayisinin ham maddesi olacaktır.
- 12-Türk tütününü dikilen kıraç alanlarda, başka ürün yetişmediğinden bu tarım toprakları bomboş kalacaktır.

1974 yılında İtalya yabancı sigara üretimine izin vermiştir. O yıl %18 ithal Amerikan %5 Şark tütününü %77 yerli Amerikan kullanılmıştır. 1977’den sonra bu oran %75 ithal Amerikan %20 yerli Amerikan %5 Şark tütüne dönmüştür. İtalya’nın ancak kendi tütününü %20 oranında kullanılır olmuştur.

Yabancı sigaraya giderek alıştırılan halkımız, sonunda %90-95 yabancı tütünle üretilen sigarayı içer duruma getirilecektir. Aile tarımı olan Türk tütün üreticiliği böylece ölecektir.

ANAP istedikleri kadar, tütün borsası kurulacağından, sigara ihracatı yapılacağından söz etsinler, istedikleri kadar “tütün üreticileri boşuna telaşlanıyor” desinler işin gerçeği budur.

Tarım alanlarından üretici kovulduktan sonra yapılacak her türlü uygulama bilinmelidir ki, dış ve iç özel sermayenin yararına olacaktır. 500 bin tütün üreticisi aileye ve 70 bin tekel tütün işçisine yaşam hakkı kalmayacaktır.

Şöyle bir izleyin; Ziraat odaları, tütün işçileri, sendikalar, tütün teknisyenleri ziraat mühendisleri, eksperler, tekel eski genel müdürlerini hepsi bu geceyarısı yasasına karşıdılar.

Tütün için iki tekerleme; Dik tabana sat babana. İyi tütüne iyi para.

Tütün bir ölçüde fiyak bulup dikimi biraz artınca “iyi tütüne iyi para” diyen iktidarlar, seçim yılı olunca “dik tabana sat babana” demeye başlamışlardır yıllarca...

Köklü çözümleri SHP iktidarı, üretimin her aşamasında üretici ile birlikte davranarak ve başlangıçta üretimi planlayarak sağlayacaktır. Etkin duruma getirilecek tütün kooperatiflerinin devletle birilikte çalışmaları sağlanacaktır.

Büyük bir çoğunluğu aile tarımı biçiminde küçük topraklarda yapılan tütün üretimi, traktör hizmetlerini ve taşımayı da dışarıya yaptırmaktadır. Maliyetin içinde üreticinin emeği, ödediği vergi ve faizler de bulunmaktadır. Bir dönüm tütün ortalama 96.500 liraya mal olur. Ege tütün verimi döneminde ortalama 80 kilo olduğuna göre 1 kilo tütünün ortalama maliyeti 1206 lirayı bulmaktadır.

İşte tütün üretimi bir de bu yönü ile yıkar tütüncüyü ya da ele güne muhtaç eder.

24 Ağustos tarihli Yeni Asır gazetesinde tütün borsasına anlatan sözde tütüncü ANAP milletvekili aynen şöyle söylüyor;

“Borsada tütün bedellerinin ödeme şeklini tüccarla üretici kendi aralarında halledecektir.” İşte durum budur. Kooperatif olmayacaktır. ANAP kafa yapısı yüzünden üretici tüccarın karşısında yapayalnız kalacaktır.

SHP olarak;

- 1- Tütün tekeli yasası, yeniden ve üretici kooperatiflerini devletin ve tüccarın yerlerini günümüz koşullarına göre düzenleyip çıkarılacaktır.
- 2- Üretici ilk aşamasından son pazarlama aşamasına kadar devletçe desteklenecektir.
- 3- Yeni teknikler sağlanarak yüzde yüz Türk tütünü ve ihracata dönük sigara üretimine geçilecektir.

- 4- Dış pazara dönük satış ve reklam politikası izlenerek, düşük nikotin ve hafif içimi nedeniyle Türk sigaralarının dünya pazarına büyük ölçüde girebileceği bilindiğinden bu yola başvurulacaktır.
- 5- Üretim planlaması yapılarak bir kırık tütünün bile ziyan olması önlenecektir.
- 6- Demokratik Üretici Kooperatifleri tam anlamıyla çalışır duruma getirilerek, gerçek tütün borsasında, tekel-kooperatif- tüccar üçlüsünü arttırma ile tütün alabileceği ortam oluşturulacaktır.

Tütün tarlası yas alanı olmaktan çıkacak, şenlik piyasa bayram yeri olacaktır.

ANASON

İlimizde toplam ülke üretiminin bir bölümü üretilen anasonun tümü yarımada bölgesindedir.

Üretim planlaması bulunmadığı için yıllık üretimi 9 bin tona kadar çıkan anasonun üretimi yıllardır ilk kez 1984 yılında 4 bin tona düştü.

Bir önceki yıl verilen taban fiyatı ile zarara uğrayan üretici anason üretiminden vazgeçmiştir. Denizli ve Burdur yöresinde anasonun yerini nohut, fasülye ve tahıl yarımada bölgemizde ise bahçe ve kavun-karpuz almıştır. Aynı düşük fiyat uygulandığından üretim 1985 yılında 5 bin tonda kalmıştır. Bu yılda 4 bin ton dolayında üretim beklenmektedir.

Bilindiği gibi anasonun önemli iki piyasası vardır. Tekel ve dış piyasa. Tekel giderek stoksuz çalışma noktasına gelmiştir. Tekel 1985 yılında ise alımlarını 1129 tona düşürmüştür. 1984'te 3 bin ton, 1985'te 4 bin ton anasonu tüccar dış piyasanın çok altında bir fiyata kapatmıştır.

1985'te Urla'da 105, Çeşme'de 60 ve Karaburun'da 30 ton anason üretilmiştir, normal ekim yıllarında 350-400 tona kadar çıkan Ege anasonu üretimi böylece 1985 yılında 195 tonda kalmıştır.

Önce üretim düşürülmekte, sonra dışarıdan alım yoluna gidilmektedir. Bu ette, peynirde, pamukta hep böyle olmuştur. Fakat Anasonda bu oyun çalışmamıştır. Çünkü ithal anason görülmüştür ki, Denizli ve Burdur anasonlarından bile çok kalitesizdir. Hele İzmir anasonunun yanında ottan farkı yoktur. Ülkeye 1 kilo ot gibi anasonun ithal maliyeti 1000 liradır. Yarımada da anasonun yerini büyük ölçüde kavun-karpuz almıştır bu yıl. Urlalı, Çeşmeli, Karaburunlu çok az üretici 1986 yılında anason ekmiştir.

- 1- ANAP üreticinin ürünü ile dışarıdan bulamadığı zaman ve iş işten geçtikten sonra ilgilenebilmektedir.
- 2- Bu fiyatlar belirlenince, yıllardır binlerce ton ihracat yapan tüccarın korkunç karı ve üreticinin sömürülme oranı ortaya çıkmaktadır.

Ege bölgesinin (İzmir) coğrafi durumu, güneş, hava, toprak bileşeni, su bileşeni, aldığı yağmurlar ve bu bölgeye ait her çeşit tohum ve ürünlerin kalitesi, dünyanın hiçbir bölgesinde bu kalitede yetişmez.

Başka bölgelerden getirilen tohumlar ve bitkiler hiçbir zaman tadıyla ve aroması ile aynı kaliteyi vermez.

Örnek; Pamuk, tütün, zeytin, incir, üzüm gibi... Bu bölgeye özgü ağaçlar; Sedir, Sakız, Defne, Mersin ağacı gibi... (Bu ağaçların nesil tükenme tehlikesi altındadır.)

SHP olarak biz diyoruz ki, ürünün fiyatı, böyle raslantılarla, devlet ciddiyetinden uzak karakuşu olaylarla belirlenmeyecek, plan, araştırma, maliyet hesabı gibi bilimsel ve üretici çıkarına dönük yöntemler uygulanacaktır...

*(Ağustos 1986)

***İZMİR İLİ ÜRETİCİ SORUNLARI VE ÇÖZÜMLERİ İLE İLGİLİ**

PROPAGANDA ÖN RAPORU

(Kısaltılmış Konuşması)

Ülkemiz nüfusunun %60'a yakınıni oluşturan insanlarımızın uğraş alanı olan ve ülkemiz ekonomisinin temel taşı tarımın konumlarını, sorunlarını ve çözümlerini hep birlikte incilemeğe çalışacağız. Bunun için SHP olarak, bölgemiz ürünleri üzerinde geniş bir araştırma yaptık.

Bu çalışmalarımızın ana ilkeleri şunlardır; Gerçekçilik ve dürüst olmak.

SHP olarak biz de üreticimizin bu yeni akılcı ve tutarlı yapısından büyük güç alacağımıza inanıyoruz.

Böylece SHP ile ANAP arasındaki fark siz sayın üreticilerimiz tarafından da açıklıkla görülecektir.

Eğer 1986 yılı tarım hesabında bir yanlışlık varsa artık onu düzeltemezsiniz. Çünkü 1986 yılını bir daha geri getiremezsiniz. Aylar ve mevsimler hızla akıp gitmektedir. Tarım insanı bu akışın gerisinde kalmamak zorundadır.

Biz sosyal demokratlar dürüstlüğü belirtirken örnek vermeyi de zorunlu görürüz. Kendimizi eleştiren örneklerde vermekten çekinmeyiz. Daha önceki bölük-pörçük ve yarım sosyal demokrat yönetimler döneminde kuşkusuz halkımıza ve özellikle üreticimize çok olumlu ve yararlı hizmetler getirilmiştir.

1980'den sonra ülkenin tüm alanları ile ilgili olduğu gibi, tarım alanına dönük hesap çalışmalarımız 1980 öncesinin çok üzerindedir.

Devletin resmi sayılarına göre ülkemizde 1986 yılında kişi başına düşen yıllık gelir 785 bin liradır. Bunu 5 kişilik bir aile için düşünürsek, bu ailenin yıllık geliri yaklaşık 4 milyon liradır. Toplam 10 milyon aileden büyük bir çoğunluğunun bu gelirin çok altında bir gelirle yaşamak zorunda olduğu bir gerçektir. Yılda 4 milyon lira gelir elde etmesi gereken fakat bunun 3-4 katı altında daha düşük gelirle yaşamak zorunda kalan ailelerin eline geçmesi gerekte yüzünü bile görmedikleri bu gelirler nereye gitmektedir?

Biz SHP olarak diyoruz ki, artık halkımız-üreticimiz bu gelirlerin holdinglere-tefecilere ve para babalarına gittiğini bilmektedir.

Bu hesabın ve yorumun sonunda diyebiliriz ki, üreticiler-esnaflar-işçiler ve memurlar ile emeklilerin desteğini alıp iktidara gelecek olun SHP, bu halk kitlelerinin çıkarları için çalışmalar yapacak sosyal demokrat bir partidir.

Hele pespembe hesaplarla üreticimizi bulutlar üzerine çıkaran aldatıcı ANAP iktidarını tersyüz edecektir. Çünkü üreticimiz 3 yıldan beri hesabı-kitabı tüm açıklığı ve sıkıntıları ile yaşamaktadır. İşte bir örnek; 15 Ağustos günü Yeni Asır gazetesinde üzüm üreticileri şöyle konuşuyorlar; “ Üzüm taban fiyatı 400 lira açıklandı. ANAP ortalığı ayağa kaldırıyor. Oysa dolar kuru ile hesap edilirse hakkımızın ne kadar yendiği ortaya çıkar.”

SHP tarım insanı siz üreticilerimizle birlikte elele ve kafakafaya vererek çözümler önermektedir. İnsanların yapay kalp ile yaşayabildiği ve uzayın komşu kapısı olduğu günümüzde tarım sorunlarının çözümsüz olduğu yönündeki aldatmaya inanamaz.

Türkiye’de artık çalışarak kazanma dönemi sanki kapandı. 3 yılda gemisini yüzdüren bir kaç bin fetbaz kaptan türeyiverdi. Birden doğuveren milyarderler, holdingler görülmeye başladı. 3 yılda milyarlarla oynayacak kadar köşeyi dönen..... Holding başkanı.....getirip önünüze ANAP adayı olarak koydular.

Milyonlarca insan geçim sıkıntısı, yoksulluk ve giderek açlığa itiliyor. Ahlak-İrz-Namus ve aile kavramları, yoksulluk ve geçmişin sıkıntısı ve hatta yer yer açlık yüzünden giderek bir yana bırakılıyor. Her yerde rüşvet söylentileri ve olayları ile karşılaşmak olası. ANAP iktidarı “İşini uydur çöz de nasıl yaparsan yap” diyor.

İhracatçıya verilen vergi iadeleri bu yozlaşan ortam da kapanın elinde kalıyor. Hayali ihracattan haksız kazanç listeleri yüz milyarları buluyor. Hayali ihracat yolsuzluklarından şikayet eden dürüst bir işadamına “sen de yap” diyebiliyor. Başı biraz sıkışan iktidarı yanlısı holding hemen gelsin devlet desteği ... Nerden geliyor bu desteklerin paraları? Sizlerin vedikleri ile oluşan ve bütçe dışına tutulan, kontrolden uzak, sanki ANAP’ın özel parasıymış gibi kullanılan fonlardan. Niçin bu fonlar üretici desteğine gitmez de holding desteğine ve kurtarılmasına gider.

Daha sonra karşımıza, dünya da bir eşi bulunmayan FAK-FUK-FON çıkıyor. İşsizlik ve yoksulluk sigortası olarak düzenlenmesi gereken bu fakir fukara fonu sanki ANAP’ın parti parasıymış gibi kullanılmaya başlanıyor. Milyonlarca insanımız onur kırıcı bir biçimde sadaka ile sevindirilecek ve bu iş ANAP’ın güdümündeki sözde vakıflarda yapılacak. Devlet ne güne duruyor? Nerede devletin koruyucu sosyal güvenlik kurumları biçimindeki bir düzenleme?

Bunun yanında devletin dolayısıyla halkımız varlıkları olan KİT’ler (Sümerbank, THY, Etibank gibi kuruluşlar)... Özel sermayeye satılma hazırlığı içindeler. Ayrıca Tarış- Antbirlik- Çukobirlik- Fiskobirlik gibi üretici kuruluşları hisselerini kimin eline geçeceği belirsiz anonim şirket durumuna getiriliyor.

Özetle, kamu ve halk kuruluşları özel sermayeye ve holdinglere devrediliyor.

Cumhuriyetimizle yaşıt tütün tekeli, büyük bir pişkinlikle, yabancı ve yerli özel sermayeye ve onların iştiraklerine açılıyor. Bu konu da üreticinin ne düşündüğü sorulmuyor bile mecliste bir geceyarısı eller kaldırılıyor ve Türk tütünü yabancı sermayenin kucağına atılıyor.

Biz SHP olarak diyoruz ki, devlet kuruluşlarını da, üretici birliklerini de, Türk tütünü de iktidar olur olmaz üreticimizin-halkımızın çıkarları doğrultusunda yeniden getireceğiz, işin doğrusu da budur.

Genel yapı yanında tarımsal üretim yapımızda büyük ölçüde bozulmuştur. ANAP iktidarı döneminde, tarım insanı 3 yıla yaklaşan son dönemde büyük sıkıntılara sokulmuştur. Devlet desteği bulamadığı gibi, devlet kösteğini yaşamıştır. Petrol fiyatları tüm dünya da düşmüştür. Bu düşüşten önce üreticinin mazotu 200 lira yükseltilmişti. ANAP iktidarı üreticiyi düşünseydi ne yapardı? Petrol fiyatları düştüğüne göre, mazot fiyatlarını da düşürürdü.

..... bildiğiniz gibi 1983 seçimlerinden önce.....iki yıl başbakan yardımcılığı yapmıştır. 1981 yılı sonunda üreticilerimiz için şunları söyledi.”Türkiye de üretici tembel. Bir ürün ekiyor, bütün yıl bu ürünü yeterli görüp ağaç altında sırtüstü yatıyor.”

İkinci örnek.....hergün durup durup “ Dış itibarımız artıyor. Dış dünya bizi çok beğeniyor, yabancılar bizi çok takdir ediyor” diye konuşmaktadır.kendi halkına ve üreticisine güvenmiyor. Dış sermaye çevreleri, IMF ile Dünya Bankası ile’a buyruklar veriyor. Sürekli enflasyon ve zam yap diyor. 47 liralık doları 700 lira yap diyor. Ülkeye her türlü yabancı malı ithal et, döviz öde diyor.

Dış ve iç sermaye çevreleri “Halka ver” diyemezler, “Holdinglere ver” derler. Bu çevreler “Üreticiye, esnafa, işçiye, memura ve emekliğe ver” diyemezler, çünkü sermayeci sistem de kural budur. Bu sistem de sermaye doymaz. Meğer ki, bir sol iktidar gelsin ve bu sistemi değıştirsin.

Dünya Bankası, tarım kredi faizlerinin yükseltilmesini istedi. Bu kredi faizleri %22’den %35’e çıkartıldı. Bu kredilerin üreticilere maliyeti Ziraat Bankasında %45, Tarih’te %48-%72’yi buldu.

Dünya Bankasının isteğı ile Ziraat Bankası 1983’ten sonra üreticiyi destekleyen banka olmaktan çıktı ve özel bankalar gibi kar bankacılığı yapmaya başladı.

Dünya Bankası şunu buyurdu; Taban fiyatlarını düşür, tarım ürünlerinden devlet desteğini kaldır, tarım alanına giren tohum, gübre, akaryakıt, ilaç gibi mallar için yapılan üretici desteğini kaldır ve son olarak Dünya Bankası’a tarım ve tarım sanayini dış yabancı sermayeye aç buyruğunu vermiştir. Birlikte paylaştığımız sermayeci liberal görüşe uygun bir şekilde ülkeyi kalkındıralım demıştır.

ANAP iktidarının söylediği pespembe tablolarla insanın karnı doymuyor, geliri artmıyor, yoksulluğu azalmıyor, çilesi bitmiyor.

Üreticimiz-halkımız, mutlu ve özgürce, geleceğe güvenle bakacağı günlere sosyal demokrasi ile ulaşacağını kavradı.

Tarım alanında önemli bir noksanlık vardır. Bu da üretim planlamasıdır. Bir yıl iyi para eden ürün, ertesi yıl maliyet altında fiyatlara boyun eğmek zorunda bırakmaktadır üreticiyi...

Bu durum büyük üretici zararlarına neden olduğu gibi, yurt ekonomisine de olumsuz etkiler yapmaktadır.

ÜRETİM PLANLAMASI

Planlama, devletle üreticilerin ortak çalışmaları ile yapılacaktır. Planlama buyurucu değil, yönlendirici olacaktır. Yapılan planla daha çok desteklenecek ürünler saptanıp, üreticiye duyurulacaktır. Bu destekler, yüksek taban fiyat vererek bol ve ucuz krediler sağlanarak satış güvencesi verilerek yapılacaktır.

Öncelikle satış güvencesi için “Devlet Ürün Destekleme Ofisi” i kurulacaktır. Bu ofis üreticinin ürününü depolama ve satış güvencesi sağlayacaktır. Güçlendirilen ve demokratik yönetimlere kavuşturulan üretici kooperatifleri ürünün ilk aşamasından satışına kadar tarım insanının kesin güvencesini oluşturacaklardır.

“Kaynağı nerden bulacaksınız?” diye soran olursa, Holdinglere desteklemek ve batanları kurtarmak için ANAP’ın ayırdığı kaynağın bir bölümü bile bunlara yeter.

İlimizde 2 milyon 293 bin 230 dönüm tarla, 274 bin 960 dönüm bağ, 1 milyon 45 bin 510 dönüm zeytinlik, 283 bin 930 dönüm meyvelik, 157 bin 210 dönüm sebzelik, 1 milyon 355 bin 450 dönüm çayır ve mera ile 5 milyon 55 bin 160 dönüm orman ve fundalık vardır.

Tarım alanlarını 1 milyon 579 bin 620 dönümü sulu, 2 milyon 474 bin 680 dönümü kurudur.

Bu alanlarda son yıl kullanılan nitrat gübre 31 bin ton, kompoze gübre 32 bin tondur. Zeytinliklerle birlikte İzmir’in tüm tarım alanlarında kullanılan nitrat gübre dönüm başına 7 kilo 600 gram, kompoze gübre ise 7 kilo 800 gramdır. İzmir tarım alanında çalışan aile sayısı 131 bin 505, tarım nüfusu ise 577 bin 615’dir. İlginç iki sayı ile İzmir’in tarımsal istatistik sayılarını bitirelim. Günümüzde İzmir gibi bir ilde 20 bin 588 hayvan toprak sürümünde kullanılmaktadır. Bir kaç bini traktörün giremediği alanlar için zorunlu sayarsak, geri kalanlarını traktörsüzlük nedeniyle ortaya çıkar.

Akdeniz ülkelerinde ağaç başına 15-18 kilo zeytin elde edilirken, İzmir’de bir ağacın ortalama verimi 6.5 kilodur.

İzmir tüm Türkiye tarımında önemli bir yere sahiptir. Fakat plansız üretim nedeniyle bu yapı tam olarak değerlendirilmemektedir, üreticinin yanında devlet yoktur. Demokratik yönetimli kooperatif de yoktur. Ve böylece üretimi için karar verdiği ürünün başına geleceklerden habersiz, bilgisiz üretici, her yıl yeni bir maceraya atılmak zorunda kalmaktadır.

Biz SHP olarak gerçek demokratik kooperatifle üretim diyoruz.

GİRDİLERİ EDİNME

Para girdileri üreticinin kendi varlığı olarak üretime kattığı ve sağladığı kredilerden oluşur. Para kredilerinde başlıca iki sorunla karşılaşılır. Bunlardan biri “kredi yetersizliği” diğeri “kredi gecikmesi”dir.

Kredinin yetersizliğine örnek olarak 104 bin liraya mal olan bir dekar tütün için 14 bin lira, 83 bin 500 liraya mal olan bir dekar pamuk için 20 bin lira verilmesi gösterilebilir.

Gecikmeye örnek ise, Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatiflerinin kapılarında bekleyen üreticilerdir. Kredi yetersizliği ve gecikmesi ile karşılaşan üreticiler tarladaki ürün heder olmasın diye çıkmayan candaki son umutla çok pahalı yollara zorunlu olarak boyun eğmektedir. Bu pahalı yollardan ilki yıllık faizi %90-96’yı bulan özel banka kredileridir. Alabilene ki, bunu da bulamayan üreticiler çoğunluktadır. Üretici, banka kredisi de bulamayınca tefecinin kucağına düşmektedir. Tefeci faizleri yıllık %250-300’ü bulmaktadır. Bu koşullarda üreticinin para kazanması bir yana, geçinmesi bile sorun olmaktadır. Üreticilerin çıldırdığı-intihar ettiği ya da çifti çubuğu satıp, kente başka işler peşinde gittiği son zamanlar çok sık rastlanan günlük olaylar durumuna gelmiştir.

Mal girdileri ise, tohum-gübre-akaryakıt-ilaç, ekipman ana başlıklarıyla sayabileceğimiz girdilerdir. Bu alanda da devlet desteğinin yetersizliği ortadadır. Bazıları dışa bağımsızlığımız nedeni ile aşırı pahalıdır. Dövizler yükseldikçe fiyatı 5-6 milyonu bulan traktör gibi kilosu 8-10 bin lirayı bulan ilaç gibi...

Görülüyor ki topraktan yaratılan değer, özel bankalara ve tefeci piyasasına akmaktadır. Toplumsal ve ekonomik yönden karşı olduğumuz, kredi ve faiz piyasaları, elde ettiği değeri ekonomimizin hizmetine sokmamaktadır. Yoz liberal sermayeci ekonomik yapı, bu tarımsal değerleri çar-çur etmektedir. O yüzden bu değer ve birikimler gerçek sahibi olan üreticinin eline geçmelidir.

Bu değer ve birikimler devletin de katkısı ile tarımsal makine ve araçlar üretebilir, tohum ıslahı istasyonları kurulabilir, akaryakıt dağıtıcılığı yapılabilir, tarımsal ilaç üretilebilir. Hatta devletin ekonomik desteği üretici kooperatifi birliklerine çevrildiğinde gübre ve traktör fabrikaları kurulabilir.

ÜRETİM ÇALIŞMALARI

İzmir ili için yaptığımız araştırmalara göre, geçen yıl 349 bin 540 dönüm tarlaya tütün dikilmiş ve 27 bin 720 ton tütün elde edilmiştir. 13 milyon 931 bin 923 zeytin ağacından 79 bin 569 ton zeytin alınmıştır. 1985 yılında İzmir ilinin tahıl ekim alanı 725 bin 300 dönüm ve üretimi 209 bin 769 tondur. Pamuk 1985 yılında 620 bin 100 dönüme ekilmiş ve 127 bin 33 ton kütlü pamuk toplanmıştır. Ayrıca 155 bin 340 dönüme kavun-karpuz ekilip dikilmiş ve 370 bin 990 ton üretilmiştir. Bir dönüm topraktan İzmir ilinde 1985 yılında 295 kilo tahıl, 79 kilo tütün, 2 bin 116 kilo kavun-karpuz, 205 kilo pamuk elde edilmiş ve bir ağaç zeytin ancak 6.5 kilo zeytin vermiştir. Pamuktan tütüne, tahıldan mısıra ve çeltiğe, baklagillerden yem bitkilerine kadar bunların parasal değeri 101 milyar 989 milyon 145 bin lirayı bulmuştur. Bu para 2 milyon 154 bin 510 dönüm topraktan elde edilmiştir ve safi olamayan gelirdir. Bir dönüme safi olmayan 47 bin 450 lira düşmektedir.

Aynı alandan tarım ve teknikte gelişmiş ülkelerin yüzlerce milyarlık gelirler elde ettiğini hep biliyoruz. Ülkemiz ise, tarımın tüm dönemlerinde olduğu gibi üretim çalışmalarında da geri teknikleri ve eski bilgileri uyguladığından verimler düşük gelirler azdır.

Oysa tarım alanına gerekli destek sağlanarak büroda masa başında oturmak zorunda kalan “Tarım Teknik” elemanları gerçekten eğitilerek üreticinin yanına tarlaya gönderilirse, üreticimiz ve ülkemiz bugün elde ettiği gelirin katkattı üzerinde gelirler elde edecektir.

Tarım Teknik elemanları, eğitimi ve görevleri kadar yeni bir düzenleme ile tarlada üreticinin yanında olacaktır. Bu elemanların yardım ve katkıları, devletin ekonomik desteği ile birleşince, ülkemizde tarımsal verimlilik ileri ülkeler düzeyine ulaşacaktır. Bunun dışında kim ne derse desin başka çözüm yoktur.

SHP'nin kaynağı, üreticimizdir, halkımızdır, düşünce yapımızdır ve işi bilmemizdir.

PAZARLAMA

Pazarlamanın çözümü en az kaynağı gerektiren bir çözümdür. Üretim planlamasının yapılması ile zaten çözüm baştan kolaylaşmaktadır. Hangi ürünün ne kadar üretilmesi gerektiğini, iç ve dış piyasa araştırmaları ile belirlenince, buna göre yapılacak üretimin pazarlanmasında, teknik ve fiziksel sorunların çözümü kalmaktadır. Depolama, nakliye ve dış satışın gerçekleşmesi gibi sorunlardır bunlar. Ayrıca her ürün için gerçekleştirilecek üretici kooperatifi birlikleri ile devletin birlikte yapacakları düzenlemeler çözümü daha da kolaylaştıracaktır.

Son 6-7 yılda ANAP iktidarı olan son 3 yıldaki gelişmeler bakalım;

Üreticinin 1 litre sütü 80-90 lira, holding suyunun litresi 200 lira, 1979 yılında pamuk 25 lira, 1986 yılında 290 lira. Fiyat artışı 11 kat. Mazot 1979 yılında 9 lira, 1986'da 198 lira. Fiyat artışı 22 kat. Nitrat gübre 1979 yılında 140 kuruş, 1986 yılında 52 lira. Artış 37 kat.

1979 yılında 1 kilo pamuğa 18 kilo nitrat gübre alınabilinirken, 3 kiloya yakın mazot alınabilirken 1986 yılında 5.5 kilo nitrat gübre, 1.5 litre mazot alınabilmektedir.

1979 yılında 1 kilo tütünde 92 kilo nitrat gübre ve 15 kilo mazot alan üretici 1985 yılında 1 kilo tütünde (hem de baş fiyata satılan tütünde) 22 kilo nitrat gübre ve 5.5 kilo mazot alabilmektedir. 1979 yılında 1 dolar 35 lira 70 kuruşken, bugün dolar 615 lira olmuştur. Artış 19 kattır. Üreticinin ürün fiyatı hiç olmazsa dolar kadar artmalı idi. Fakat ancak yarısı kadar artmıştır. Çünkü üreticiye dönük bir iktidar görülmemiştir. Dolar 19 kat artarken üzüm fiyatı 10 kat, pamuk fiyatı 11 kat, tütün fiyatı 9 kat artmıştır. Üreticinin ürünü pul edilmiştir.

ANAP anayasasının açık buyruğuna ve üreticinin içine itildiği açmazlara aldırmadan, bugün varolan bir yönü ile kısır kooperatiflere destek vermek bir yana köstek olmaktadır.

Son 3 yıldan beri Tariş'in getirildiği durum buna örnektir.

ANAP tarafından KÖY-KOOP, bir üretici kuruluşu olarak bile kabul edilmemektedir. Ve yine bildiğiniz gibi 30 Nisan 1985 kabul- 5 Ağustos 1985 yayın tarihli 3186 sayılı yasa ile Tariş ve benzeri üretici birlikleri anonim şirketlere dönüştürülerek holdinglere pazarlanmaya başlanmıştır.

SHP iktidar olur olmaz bu konuda gerekli yasal ve idari düzenlemeler yapacaktır. Örneğin Tariş, holdingçi sermayeye satılmışsa, hemen geri alınacaktır. Bugüne kadar kooperatifçilik alanında yarım yamalak çalışmalarla üreticilerimize hizmet vermeye gayret eden kooperatifler bir tek çatıda birleştirilerek güçlendirilecektir. Yönetimleri üreticilerimize bırakılacaktır. Devlet ekonomik bakımdan destek verecek, yönetime karışmayacaktır. Devlet denetimi, demokratik anlayışı bozmayacak ölçüde kalacaktır.

SHP üretici kooperatiflerine demokratik yönetim sağlarken, holdinglerin dizginleri ele alınacak ve üretimimizi sömürmeleri önlenecektir. SHP iktidarında üretici kooperatifleri, üretimin ilk aşamasından son aşamasına kadar, bütün üreticilerimizin yanında olacaktır.

Demokratik üretici kooperatifleri, bu yeni düzenlemeyle ve devletin ekonomik desteğiyle (tohum, ilaç, gübre, makina ve ekipman gibi) birçok üretim girdilerini kendisi üretecektir. Bunlar üreticimize maliyet fiyatlarıyla ve vadeli olarak verecektir. Ayrıca Üret-İşlet-Sat ilkesine uygun olarak, ürünün son aşamasına kadar değerlendirilip satışı sağlanacaktır. Yalnızca kooperatifleri destekleyen bir kooperatifler bankası kurulacaktır. Örnek: Milli Aydın Bankası, Tarişbank, Başak Sigorta, Ziraat Bankası.

Ürünlerin peşin para ile satışı ancak böyle sağlanabilir. Ürünün parasını peşin ödeyebilen üretici kooperatifleri olunca, tüccar da devlette peşin ödeme yapmak zorunda kalacaktır. Böylece üreticimiz insan gibi yaşayacak, insan gibi çalışacak, insan gibi üretecek ve insan gibi birikim yapabilecektir. Üretici ülkenin ikinci sınıf yurttaşı olmaktan kurtulacaktır.

Ülkenin geri kalmışlığı, üreticimizin güçsüzlüğünden- örgütsüzlüğünden yararlanılarak tarım insanının sırtına yüklenemez. Enflasyonun nedeni olarak üreticimiz gösterilip, çarpık ekonomik yapının bedeli, tarım insanına ödettilerilemez.

Bu çarpıklıkları düzeltmek düş değildir. Yeter ki düşünce üreticiden halktan yana olsun. Yeter ki SHP iktidar olsun, SHP'nin elinde tüm ülke sorunlarının çözümlerine ilişkin bir plan ve program bulunmaktadır. Gördüğünüz gibi, bir ara seçimde bile, genel seçim havasında çalışmaktadır SHP. Çünkü SHP için bu ara seçim, iktidara giden yolun başlangıcıdır.

*İzmir İli Üretici Sorunları (01.08.1986)

***Menemen Konuşması**

Yurdumuz, emekçi halkımız ve laik Cumhuriyetimiz tehlikededir.

12 Eylül politikaları, Türkiye'yi tüm dünya da yalnızlığa itmiştir. Komşularımızın tümü ülkemize düşman devletler haline getirilmiştir.

İran ve Suudi Arabistan destekli şeriatçı örgütlenme, Atatürk devrimlerini yok etmektedir. Buna karşılık, gerçek yurtsever, ilericiler ve demokratlar hapsedilmiş, işkenceden geçirilmiş ve fişlenerek devlet kadrolarından tümüyle uzaklaştırılmıştır.

Enflasyon olanca hızıyla emekçi halkımızı ezmekte, işsizlik çığ gibi büyümektedir. İhracat artışları durmuştur. Dış ticaret açığımız büyümekte, dış borçlar 30 milyar doların üstüne tırmanmaktadır.

Demokratik hak ve özgürlükler üzerinde faşist kısıtlamalar sürmekte, faşizmin kurumları ve uygulamaları yaşamlarını sürdürmekte, Türk-İş yöneticilerinin dilekçe hakları bile engellenmektedir.

Bütün bunlar yapılacak ilk genel seçimde SHP'nin iktidar olmasını, yaşamsal önemde zorunlu kılmaktadır. Yurdumuzun, halkımızın ve Cumhuriyetimizin geleceği için SHP iktidar olmalıdır.

Halkımızın sınıfsal yapısı ve varlığından kuşku duymadığımız sağduyusu Türkiye'de sosyal demokrasiyi iktidar yapabilecek büyük bir potansiyelin kanıtıdır.

Öte yandan, yurdumuzdaki en güçlü, en dinamik, en üretken ve en özverili siyasal örgütün SHP örgütü olduğuna da kuşkumuz yoktur.

O halde bu etkinlik, bu dağınıklık ve bu kavga-döğüş görüntüsü nedendir?

Örgütümüz giderek gelişip, güçlenirken, partimizi sanki dağılıyormuş gibi gösteren nedenler nelerdir ve kimlerdir?

Artık herkesin bilip de söyleyemediği, söylemekten çekindiği gerçeklere neşter vurmanın ve tedavi için çözüm üretmenin zamanı gelmiştir.

Bizlere göre çatıdaki kargaşa ve üretimsizlik görüntüsünün temel nedenleri şunlardır;

- 1- Kavram Kargaşası; Sosyal demokrasi sosyalizmden kaynaklanmakla beraber, sosyalizmden farklı olarak, çok net ve kalıplaşmış bir ideolojiye sahip değildir. Bunun sonucu olarak, değişik ülkelerin farklı yapılarından kaynaklanan farklı uygulamalar, sosyal demokrasinin ülkeden ülkeye farklılıklar gösteren bir ideolojisi olması sonucunu vermektedir.

Türkiye'ye özgü demokrasinin nasıl olması gerektiği yeterince incelenmediği için partimiz ideolojisinde yeterince açıklıkla belirtildiği söylenemez.

Bu durum parti üyelerinin ideoloji anlayışlarında önemli farklılıklar yaratmakta ve partiyi parti içi etkinlik kazanmak uğruna sosyal demokrat çizginin dışına çekmeye çalışanların işini kolaylaştırmaktadır.

- 2- Hizipçilik; Siyasal gündemin birinci sırasında Türkiye'de demokrasi kurmayı yerleştirmiş bulunan SHP'nin bu kavgasında inandırıcı ve başarılı olması herşeyden önce parti içi demokrasiyi eksiksiz işletmesine bağlıdır.

Biz SHP'nin Genel Başkanımız Sn. Erdal İnönü'nün kişiliğinde parti içi demokrasiyi işletmek şansına sahip olduğunu düşünüyoruz.

Ancak, birileri CHP'den miras kalan kimileri de SHP içinde hemşerilik, bölge ve mezhep özelliklerini devrimcilikten önde tutmaktan kaynaklanan gruplar ve dar kadrolar parti içi demokrasiyi tehdit etmektedir.

Bunların bazıları için, Türkiye'nin ve partinin ivedi ve yaşamsal sorunları, hatta olası bir sosyal demokrat iktidar oluşumunda uygulama programları, çağdaş sağlıklı kadroların iktidara kadar saptanıp korunması görevleri önemli değil.

Önemli olan hizip müritleri için delegeliği garantiye almak, liderler için parlamento veya yerel yönetim seçimlerinde sıralamayı garantiye almak;

Ancak biliyoruz ki SHP içinde partinin küçülmesinden değil, sağlıklı büyümesinden, büyüyüp iktidara yürümesinden yana olan inançlı, özverili, deneyimli, teori ve pratik birikimi olan kadrolar çoğunluktadır.

Bugün görev bu kadroların sosyal, demokrat ilkeler etrafında birlikteliğini ve birbirleriyle iletişimi sağlayarak, partinin yüceltilmesi ve iktidara yürümesi için seferber edilmeleridir.

Bu nedenle bütün örgütümüzü şu ilkeler etrafında birleştirmeye çağırıyoruz;

- 1- SHP bir sınıf partisi değil, emek, ağırlıklı bir kitle partisidir. Partinin uğraşı Türkiye'de sosyal demokrasiyi kurmaktır. Sosyal demokrasi çoğulcu demokrasiyi yani sınıflı demokrasiyi bir araç olarak gören bir ideolojidir.

Sosyal demokrat mücadele Türkiye koşullarında bilimsel olarak doğru ve ilerici bir mücadeledir. Bu nedenle sosyal demokrat olmayı hiçbir kompleks duymadan içimize sindirmemiz gerekir. Sosyal demokratlığı içine sindirememiş, çoğulcu demokrasiyi ve SHP'yi bir araç olarak gören kadrolarla halkımızı sosyal demokrasiye kazandırmanın olanağı yoktur.

“Biliyoruz ki kitle partileri sınıf mücadelesinin aracı yapılamaz ve kitle partilerinden sınıf partileri türetilemez.”

Kuşku yok ki SHP, demokrasinin önündeki tüm engelleri kaldırmak ve sınıf partilerinin Türkiye’de serbestçe kurulabilmesini sağlamakla görevlidir. Çünkü bu sosyal demokrasinin görevidir. Ancak SHP içinde yapılabilecek doğru politika inançlı sosyal demokrat politikalarıdır. Bu nedenle SHP içinde sosyal demokrasiden sapmanın her türlüüne karşıyız.

- 2- SHP daha ilerici ve demokrat olmakla birlikte CHP’inde mirasçısıdır. Parti içinde eski yeni ayrımına karşıyız.
- 3- Partimizin tüm üyelerine gereksinimi vardır. Bir tek üyemizin bile kaybedilmesine Partiyi küçülten hizipçi, dar kadrocu ve tasfiyeci eğilimler kimden gelirse gelsin bizi karşısında bulacaktır.
- 4- Parti içinde sınırları parti disiplini olan, eksiksiz bir demokrasiden yanayız. Parti içi demokrasinin önündeki engeller kaldırılmalı, üyeyi oy makinası, delegeyi uydu gören anlayışlar terkedilmelidir. Bunun içinde parti üyeliğinde ve parti yönetiminde emek ağırlığının artmasından yanayız.
- 5- Sol partilerde üyeleri birarada tutan, sağ partilerdeki gibi çıkar paylaşımı değil, inanç ve ortak değerlerdir. Bizler halkımızın ve ülkemizin çıkarlarını, kendi kişisel ve dar çıkar gruplarını üstünde tutmak iddiası ile biraradayız. Dolayısıyla sosyal demokrat parti üyeliği, belirli dönemlerde oy vermekten veya belirli kişilerin, belirli yerlere tırmanmalarına yardımcı olmaktan ibaret değildir. SHP üyeleri üretken, katılımcı ve özverili olmak zorudur.

Bu nedenle üyelerin parti yönetimine üretken katılımı, tüm üyelerin parti disiplini içinde parti görevlerinde aktif görev paylaşımı sağlanmalıdır.

*(22.04.1987)

***SHP İZMİR ÖRGÜT'ÜNDEN BİRLEŞME ÇAĞRISI**

“SHP sınıf partisi değil kitle partisi”

** Sayıları 150'ye ulaşan ve içlerinde Rıdvan Burçetin, **Erdinç Gönenç**, Sinan Karamustafaoğlu, İsmail Bulunmaz ve Fevzi Dağlı'nında bulunduğu bir grup SHP'li, partinin çatısında kargaşa ve üretimsizlik bulunduğunu belirterek örgütü belirli ilkeler ertafında toplaya çağırırdı.*

Nuray Hançer

Sosyal Demokrat Halkçı Parti İzmir il Örgütünde kayıtlı üyelere bir bölümü partinin çatısında kargaşa ve üretimsizlik olduğunu ileri sürerek örgütü belirli ilkeler etrafında birleşmeye çağırırdı. Aralarında Rıdvan Burçetin, **Erdinç Gönenç**, Sinan Karamustafaoğlu, İsmail Bulunmaz ve Fevzi Dağlı'nında bulunduğu sayıları 150'ye ulaşan grubun dağıttığı bildiride “Yurdumuz, emekçi halkımız ve laik Cumhuriyetimiz tehlikededir. 12 Eylül politikaları, Türkiye'yi tüm dünyada yalnızlığa itmiştir.” deniliyor. SHP'nin iktidar olması halinde ülkenin ve insanların içinde bulundukları durumdan kurtulunabileceğinin vurgulandığı bildiride “Artık herkesin bilip söyleyemediği, söylemekten çekindiği gerçeklere neşter vurmanın ve çözüm üretmenin zamanı gelmiştir.” denilerek çatıda kargaşa ve üretimsizlik görüntüsünün temel nedenleri olarak hizipçilik ve sosyal demokrasi üzerindeki kavram karmaşası gösteriliyor. Kavram karmaşası ile ilgili olarak, Türkiye koşullarına özgü Sosyal Demokrat uygulamanın nasıl olması gerektiği yeterince incelenmediği için parti ideolojisinde yeterli bir biçimde açıklandığının ileri sürüldüğü ilgili bölümünde Genel Başkan Sn. Erdal İnönü'nün kişiliğinde parti için demokrasinin işletilebileceği savunuluyor. SHP örgütünü birleştirmek üzere ortak tavır almaya çağırın bildirinin gündeme getirdiği ilkeleri ise şöyle açıklıyor;

SHP bir sınıf partisi değil, sömürü düzenine karşıtlığını sivil toplum örgütlenmesiyle somutlaştıran, emek ağırlıklı bir kitle partisidir. Partinin uğraşısı Türkiye'de sosyal demokrasiyi kurmaktır. Sosyal demokrasi çoğulcu yani sınıflı demokrasiyi bir araç olarak değil kalıcı bir amaç olarak gören bir ideolojidir. Sosyal demokrat mücadele, Türkiye'nin bugünkü koşullarında bilimsel olarak doğru ve ilerici bir mücadeledir. Bu nedenle sosyal demokrat olmayı hiçbir kompleks duymadan içimize sindirmemiz gerekir. Sosyal demokratiği içine sindirememiş, çoğulcu demokrasiyi ve SHP'yi bir araç olarak gören kadrolarla halkımızı sosyal demokrasiye kazandırmanın olanağı yoktur. Kuşku yok ki SHP, demokrasinin önündeki tüm engelleri kaldırmak ve sınıf partilerinin Türkiye'de serbestçe kurulabilmesini sağlamakla görevlidir. Çünkü bu sosyal demokrasinin gereğidir.

SHP daha ilerici ve demokrat olmakla birlikte CHP'ninde mirasçısıdır. Parti içinde eski yeni ayrımına karşıyız. Partimizin tüm üyelerine gereksinimi vardır. Bir tek üyemizin bile kaybedilmesine karşıyız.

Partiyi küçülten hizipçi, dar kadrocu ve tasfiyeci eğilimler kimden gelirse gelsin bizi karşısında bulacaktır. Parti içinde sınırları parti disiplini olan, eksiksiz bir demokrasiden yanayız. Parti içi demokrasinin önündeki engeller kaldırılmalı, üyeyi oy makinası, delegeyi uydu gören anlayışlar terkedilmelidir. Bunun içinde parti üyeliğinde ve parti yönetiminde emek ağırlığının artmasından yanayız. Sol partilerde üyeleri birarada tutan, sağ partilerdeki gibi çıkar paylaşımı değil, inanç ve ortak değerlerdir. Bizler halkımızın ve ülkemizin çıkarlarını, kendi kişisel ve dar çıkar gruplarını üstünde tutmak iddiası ile biraradayız. Dolayısıyla sosyal demokrat parti üyeliği, belirli dönemlerde oy vermekten veya belirli kişilerin, belirli yerlere tırmanmalarına yardımcı olmaktan ibaret değildir. SHP üyeleri üretken, katılımcı ve özverili olmak zorudur. Bu nedenle üyelerin parti yönetimine üretken katılımı, tüm üyelerin parti disiplini içinde parti görevlerinde aktif görev paylaşımı sağlanmalıdır.

*Demokrat Ege Gazetesi (22.04.1987)

Kongre Konuşması / Konak

Sayın Divan; değerli basın mensupları, değerli konuklar, delege arkadaşlarım.

Bugün çok mutluyum. Nihayet bir olağan kongre yaşıyoruz. Delege konuşabiliyor, kürsü kurulmuş, ışıklar yanıyor, Türk bayrağı asılı, partimizin bayrağı asılı, genel başkan posterini

Sayın.....'un, başkan seçildiği olağanüstü kongre hiç aklımdan çıkmıyor. Ne kürsü vardı, ne ışık, ne bayrak... Ne de il başkanımız...

Değerli arkadaşlarını daha ilk gününden itibaren Kurultay iradesine savaş açan, Sayın ilçe başkanımızın demokrasiden söz edebilmesine şaşıyorum. Sayın ilçe başkanımızın tüzük ihlallerinin sayısını şaşırdım. Hala hukukun üstünlüğünden söz edebilmesine şaşıyorum.

Değerli arkadaşlarım, son yıllarda hepimizin canı çok yandı. Bu yüzden pek çok arkadaşımın bu konularda benden daha iyi konuşacağını biliyor ve bu kadarcık söz etmekle yetiniyorum.

Anketler zaman zaman partimizin kaybettiğini, DSP ve DYP'nin tırmandığını söylüyor. Dikkatle izliyorum, DSP ve DYP bizden üstün bizden tutarlı şeyler söylemiyor, yapamıyor.

Eğer, partimizde bir gerileme görülüyorsa, bunun tek nedeni vardır. Parti içindeki çift başlılık ve devamlı kavga görüntüsü...

Eğer, bazı arkadaşlarımız daha ilk günden kurultay iradesini tanımamışsa, ayrı genel merkezleri, ayrı programları, ayrı gazeteleri varsa partimizin yıpranması kaçınılmazdır.

Bu arkadaşlarımız, başka nedenler aramasın, suçu başkalarının üzerine atmasın.

Sayın.....ile otuz yılı aşkın bir süredir tanışırız. Kendisine sevgim ve saygım vardır.

Ancak değerli arkadaşlarım, ben, partimi daha çok severim, daha çok sayarım.

Bu nedenle şunu söylemek zorundayım; Sayın.....genel sekreterliği, gizli bir genel başkan gibi değil, gerçek bir genel sekreter gibi yapsaydı, hem partimiz için, hem ülkemiz için, hem de kendisi için çok iyi olurdu.

Sayın.....bu partiye gereklidir. Partimizi ikibuçuk yıla yakın bir süre bir genel başkan gibi yönetti. O dönemde yapmadıklarını şimdi "yenileşme" adı altında söylüyor. Biz bu konuda kendisine nasıl güven duyacağız arkadaşlar?

Biz parti programımızı, tabanla tartışarak oluşturduk. Konak ilçemiz büyük katkı koydu.

Programımız, iyi bir programdır. Elbette devamlı olarak geliştirilmesi gerekir. Ancak iyi bir programdır ve en azından sosyal demokrat bir içeriği vardır.

(Yenileşme programı) adı altında söyleneleri izliyorum. Ben bunlarda sosyal demokrat bir içerik göremedim. ANAP bu söylemleri daha iyi uyguluyor ve halkımızı inim inim inletiyor arkadaşlar.

Sayın delegeler, Sayın.....bir demecinde adam başına milli gelirin 2000 doların altında olduğu ülkelerde, demokrasinin gerçekleşmeyeceğini söylüyor. İyi de ülkemizde bu rakam 1000 dolar civarında.

O zaman biz Türkiye’de demokrasi istemekten vaz mı geçeceğiz?

Üstelik ben, Sayın.....’ın 2000 dolar rakamını nereden bulduğunu da anlayamadım? Neden 1950 veya 2050 değil de 2000 dolar?

Güney Kore’de adam başına düşen milli gelir 5500 dolardır. Orada demokrasi mi var? Orada demokrasi bizden bile geridir arkadaşlar. Kaldı ki milli gelir miktarından da önemli olan, milli gelirin dağılımıdır.

Eğer bir ülke de milli gelirin %60’nı nüfusun %10’nu alıyorsa, adam başına 5500 dolar gelirin ne önemi olur ki?

Toplumsal olayları, salt ekonomik ve de özellikle parasal nedenlerle açıklamanın adı; Ekonomizm’dir. Ve Ekonomizm de, pek makbul bir ideoloji sayılmaz arkadaşlar.

Bu konuda son olarak söylemek istediğim bir şey var;

Sayın.....akılları karıştırmak için, kapitalizm ile, serbest piyasa ekonomisini aynı şeymiş gibi gösteriyor. Hiç ilgisi yok arkadaşlar.

Piyasa ekonomisi, kapitalizmden çok daha önce çıkmış, bir toplumsal aşamadır. Kapitalizm’de karteller vardır. Tröstler vardır ve herşeyi onlar belirler.

Bu tuzağa düşmeyelim arkadaşlar. Biz sosyal demokratlara düşen; Özel sektör için, yönlendirici ve özendirici, planlı ekonomiyi savunmaktır.

Üretici köylümüz perişandır. Hangi yıl hangi bölge de hangi ürünü ekmesi gerektiğini bile bilmiyor. İşte tütün üreticisinin hali...

Bu nedenle bizler, tarımda da emredici değil ama yol gösterici, özendirici bir merkezi planlamayı savunmalıyız. Akılcı bir planlama, piyasa ekonomisinin işleyişinde engel değil, yardımcı olur arkadaşlar.

Klasik devletçilik misyonu tamamlanmıştır. Üstelik üretim ilişkilerinin özünü değiştiremeyen devletçilik, devlet kapitalizmine dönüşür.

Bu nedenle bizler, sivil-toplum örgütlenmesini savunmalıyız. Yani bizler, ekonominde demokratikleşmesini ve mülkiyetin yaygınlaştırılmasını savunmalıyız.

Sosyal demokrat ekonominin özünde, kooperatifleşme yatar. Tarımda sanayi yatırımlarına da girişen, üreticiyi üretimden dış satıma kadar örgütleyen, aracıya son veren demokratik üretim kooperatifçiliği...

Tüketimde kooperatifleşme. Konut edinme de gerçek anlamda kooperatifleşme...

Biz sosyal demokratlar, ekonominin yönetiminde, kooperatiflerin işçi, memur sendikalarının yerel yönetimlerinin ve diğer demokratik kitle örgütlerinin etkinliğini savunmalıyız arkadaşlar.

Değerli arkadaşlarım, bu kongre, kurultaydaki genel başkanlık yarışının en önemli aşamalarından birisidir.

Hiç aklımızı karıştırmaya çalışmasınlar.

Bu bilinçle. Oylarımızı partideki çift başlı görüğe ve parti içi kavgaya, kesin olarak son verecek olan kurultayımızda Genel Başkanımız Erdal İnönü'ye destek vermek için kullanalım.

Saygılarımla

***YENİLİKÇİ KANATTA YENİ BİR SES**

“Geziler Zamansız”

İzmir’de Sol Kanat’ın önde gelen isimlerinden **Erdinç Gönenç**, Yenilikçi Sosyal Demokratlar’ın kurultay öncesi örgüt gezilerini yersiz bulduğunu söyledi.

SHP içinde Yenilikçi Sosyal Demokratlar olarak bilinen.....’ın İzmir gezilerinin üzerinden bir hafta geçmesine rağmen örgüt içindeki yankıları devam ediyor. Sol Kanat’ın İzmir’de önde gelen isimlerinden olan Erdinç Gönenç, Yenilikçi Sosyal Demokratlar’ın kurultay öncesinde örgüt gezilerini “zamansız ve yersiz” olarak değerlendirdi.

Gönenç, Yenilikçilerle görüş olarak çok büyük farklar taşımadığına dikkat çekerek, “ Ben partinin tüm üyelerine ihtiyacı olduğuna inanıyorum. Bu partinin herkese ihtiyacı var” diye konuştu.

SHP’de son günlerde yoğunlaşarak süren istifaları da eleştiren Gönenç, “ Parti içi ihraçlar çok ağır ve haksız. Ama istifa eden arkadaşlara da katılmıyorum. Parti içi kavga ana gövde içinde yapılmalı. Parti içinde umut tükenmemiştir. Ayrılan arkadaşlar da ne bana ayrıl dediler ne de danıştılar. Hatta örgütsüz ayrıldılar. Adeta harç bitti yapı paydos denilerek herkes evlerine yollandı. Parti ile birlikte bu arkadaşlar milletvekilliğinden de istifa etselerdi etkinlikleri çok daha fazla olurdu” dedi.

*Günaydın İzmir Gazetesi (16.01.1990)

SOSYALDEMOKRAT HALKÇI PARTİ
İZMİR İL BAŞKANLIĞI

XIX. Dönem
Milletvekili
Seçimi
Tarih : 3.9.1991
Sayı : 554

Sayın Ergünç Gönenc

Aday adayı olarak katıldığınız onurlu yarışta partimizin görüş ve düşüncelerini anlatarak,örgüte dirilik ve inanç taşıyarak yaptığınız görev için size çok teşekkür ediyorum.Bundan sonraki çalışmalarda da yardım ve desteğinizi bekliyorum.Örgütümüzün dostluk ve dayanışma duygularını size iletiyor,saygılar sunuyorum.

SHP İZMİR İL BAŞKANI

Turhan KAPAKAS

Milli Kütüphane Caddesi Tibaş İş Hanı Kat 4 No. 401 İZMİR

Tel. : 14 63 78 - 14 37 02

SHP-DSP ve BAYRAMPAŞA

SHP için bir “Hiroşima” olmuştur, Bayrampaşa...

İstanbul gibi; yerel yönetimlerinde iktidarda bulunduğumuz ilin, bir büyük ilçesinde ağır bir yenilgi, hiç bir şekilde mazur görülemez.

SHP'nin en büyük iktidar umudu, başta İstanbul olmak üzere, büyük kentlerdir.

İstanbul'da bu duruma düşmüşsek, nasıl yürüyeceğiz iktidara?

SHP, ANAP'a kaybetseydi, sonuç o kadar önemli sayılmayabilirdi.

Ama ağır yenilgimiz, Türkiye barajını aşmaktan aciz ve buna karşın soldaki en büyük rakibimiz ve Türkiye'deki sosyal demokrat iktidarın önündeki büyük engel olan, DSP karşısında almıştır. Anlaşıyor ki Bayrampaşalı'lar, sosyal demokrasiye değil, partimize kırgındır.

Bir başka deyişle, tek bir adamın, artık kırıntıları kalmış kişisel karizması dev bir örgütü, yenmiş gibi görünmektedir.

Bu görüntünün, Türkiye'deki politika anlayışına getirebileceği çarpıklığa, üzülmemek elde değil. Korkulur ki pek çok insan, örgütlülüğün gücünden kuşku duymaya başlayacaktır.

Suç, yerel yönetimlere yıkmak; haksız, kolaycı ve yanıltıcı bir yaklaşım olacaktır.

Kuşku yok ki hükümetin, muhalif yerel yönetimlere uyguladığı, kısaç politikasının yarattığı olumsuzlukların da payı vardır, bu yenilgide.

Ancak kanımızca, üzerinde durulması gereken temel nedenler; örgüt konusunda, parti içi demokrasi konusunda yapılan yanlışlardır. Örgütün oluşturduğu, Parti Programı'mızın tozlu raflarda unutulmuş olmasıdır. Tutarlı ve etkileyici politikalar üretmemiş olmamızdır...

SHP gücünü, liderin karizmatik kişiliğinden veya üyeleri arasındaki çıkar ortaklıklarından değil, tarihsel kökeni ve Atatürk ilkelerine bağlılığı yanında, örgütünden alan bir siyasi partidir.

SHP Türkiye'de en yaygın, en dinamik ve parti yönetiminde en etkin örgüte sahip olan ve siyasi parti tanımına, en çok uyan yapıdaki bir partidir.

Eğer örgüte ve onun dinamizminin kaynağını oluşturan, parti içi demokrasinin işleyişine, zarar vererseniz, başarıya ulaşmak hayal olur.

Denilebilir ki iktidar, parti içi demokrasi işlediği ölçüde yakın, aksadığı ölçüde ise uzaktır, SHP'ye...

Partimiz'de son zamanlarda yaşananları herkes biliyor.

Kimi arkadaşlarımız ihraç edildi, kimileri istifa zorunda bırakıldı. Bir yeni parti doğurdu SHP. İkincisi de yolda...

Sadece Konak ilçesindeki inatlaşma uğruna, tüm Türkiye için kongre takvimi açıklandı ve sadece Konak İlçe'mizde uygulanıyor.

Pek çok değerli üyemiz. Türlü oyunlarla delege yaptırılmadı. Delege olabilenler hakkında yıpratma kampanyaları sürdürülüyor. Olağanüstü kongre yapılmayarak Tüzüğümüz açıkça çiğnendi. Delege listeleri asılmıyor ve kongre tarihi açıklanmıyor.

Delege olsun olmasın, neredeyse tüm üyeler, yıpratıldı, moralleri kırıldı.

Bu ortamda, Konak'ta seçim yapılırsa, sonucun Bayrampaşa'ya benzemesi, büyük olasılıktır.

Ancak inanıyoruz ki; iş işten geçmemiştir. SHP büyük bir partidir. Kendini çabuk toparlar.

Yeter ki; hizipçi-dar kadrocu anlayışlar terkedilsin ve parti içi demokrasi işletilsin.

Hizip farkı gözetmeden Parti'mize sahip çıkalım. Başlangıç olarak, ayrılmış veya ihraç edilmiş arkadaşlarımızdan, parti ile tüm köprüleri atmamış olanlarına, dönüş çağrısı yapalım. Kırılmış-küsmüş arkadaşlarımızın gönlünü alalım. Bunun yolu henüz kapanmamıştır. Çünkü önümüzde ilçe ve il kongreleri vardır, yeni yönetimler oluşturulacaktır.

Tüm SHP'lileri, bu anlayış etrafında birlik olmaya çağırıyoruz.

SHP için, "Yeni Bayrampaşa'lar" olmasın...

KARAR/92-39946

1- Açık bulunan 1 inci derece kadrolu + 2400 ek göstergeli Bakanlık Müşavirliğine İzmir İl Sanayi ve Ticaret Müdürü ~~Fikret Arıcı~~ atanır;

Bu suretle boşalan 1 inci derece + 2400 ek göstergeli İzmir İl Sanayi ve Ticaret Müdürlüğüne Erdiç GÖNENÇ'in, 657 sayılı Kanunun değişik 59 ve 92 nci maddeleri ile 2451 sayılı Kanunun 2 nci maddesi gereğince atanmaları uygun görülmüştür.

EKİ :

2- Bu Kararı Sanayi ve Ticaret Bakanı yürütür.

- 5 MAYIS 1992

U. Cindoruk

Hüsamettin CINDORUK
CUMHURBAŞKANI V.

S. Demirel

SÜLEMAN DEMİREL
BAŞBAKAN

M. Tanir Köse

M. TANİR KÖSE
SANAYİ VE TİCARET BAKANI

SEÇİLMİŞLER ATANMIŞLAR

Biz toplum için, gerçek koruyucular herkesin mutluluğunu sağlayan onlara hiçbir kötülük yapmayacak usta yöneticiler arıyoruz.

PLATON/İ.Ö 347

Biz devleti bir sınıf ötekilerden mutlu olsun diye kurmadık. Biz toplum için, gerçek koruyucular ona hiçbir kötülük etmeyecek koruyucular istiyoruz.

SAVGNY/1815 (Roma Hukuku)

Seçilmişler-Atanmışlar kavgası 1950’de başladı. Atanmışlar halkı çok ezmişler.

Ocak-Bucak başkalarında kaymakamları sürdürerek başladılar demokrasiye...

Seçilmişler elbette üstün atanmışlardan. Onlar, halkın vekili. Seçilmişler olmasa, demokraside olmaz. Ama atanmışlar olmasa devlet...

Seçilmek kolay iş değil. Ben denedim. Peki ne atanmış olmak? Acaba kaç seçilmiş, Maliye Müfettişi olabilir ya da Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Müfettişi.

Müfettiş olabilmek için, yıllarca süren eğitimden sonra iki de sınav kazanmak gerek. Kılık-kıyafet önemli, teftişe gittiği yerlerde çay, kahve bile içemezsin parasını ödemedi.

Prensler kötü örnek oldu. Onlar gerçek atanmışlar değildi. Gerçi atanmışlar görevlerini sürdürmekte ve devlet ayakta durmakta. Atanmışlar dürüsttür, yoksuldur genellikle.

Seçilmiş olmak hiç kolay değil. Etnik köken, merkez ve deniz kıyısında yedirilen balıklar çok önemli. Atanmışlar beceremiyor bu işi.

Beyler sakın baştan çıkarmayınız müşteşarlarımızı, genel müdürlerimizi ya da profesörlerimizi tutturamazlar ön seçimi kazanmak ayrı bir sanat. Doktorası yok.

Ben kazanamadım. Kazananlara saygım var.

Seçilmişler atanmışlardan önemli. Halkın vekili onlar çünkü. Kimileri ön seçim kaybedip Genel başkanca atansa bile...

Seçilmişler önemli de atanmışlarla, damataşı gibi oynamasalar kimi atanmışlar çanak tutuyor gerçi. Bir atanmış, gözünü bir yere dikeyor ve seçilmişlerin gücüyle oraya gelebilmek için, kişiliğini kurban ediyor seçilmişe;

“Kendim ettim kendim buldum” Sonuçta kaybeden, tüm atanmışlar ve de devlet...

Bugün sen beni attırıyorsun. Yarın da ben seni.

Kavga 1950’lerde başladı da 1970’lerde kızıştı. O gün bugündür beyin gücümüzün yarısı görevde, yarısı sürgünde...

Başladığı işi bitirecek kadar görevde kalamıyor hiç kimse. Süleyman ve Erdal Bey bitirdi sanmıştım 1991’de, bitmemiş.

Ben onsekiz yıl önce Tariş Genel Müdürü idim. Şimdi İl Müdürü. Bu işimi daha çok seviyorum. Ama, bunu bile çok görenler var. Daha iyi yapacaklarsa, buyursunlar alsınlar, alabilirlerse.

İşte o zaman, bir kere daha denerim seçilmiş olmayı, ön seçimi kaybedeceğimi bile bile, ya kazanırsam...

***Sanayi Bakanlığında sümenler kaldırıldı.**

Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel, bürokraside yetişmiş kadroların biçilmesinden dolayı “Korkaklık” doğduğunu belirterek, siyasi istikrarsızlık, kahtı-ricai (adam kıtlığı) doğurur” dedi.

*Yeni Asır Gazetesi (24.01.1998)

***GERÇEK BİR HALK ADAMI; ERDİNÇ GÖNENÇ**

“Suç arayıp buldular herhalde. Tarişin bütün fabrikalarına ve iş yerlerine kooperatif ortaklarını, köylülerin çocuklarını işe almıştı.”

İzmir'in “tüketici babası” olarak tanıdığı Sanayi ve İl Ticaret Müdürü Erdinç Gönenç vefat ettikten dokuz yıl sonra, yazılarının biraraya getirildiği kitap yayınlandı, ikincisi yolda. Gönenç; güçsüzden yana olan, dürüstlüğü ve demokratlığı ilke edinmiş bir kuşağın belki de son temsilcilerinden biriydi.

“(....) Tüketicinin Korunması Hakkındaki Kanun, tek kelime ile özetlemek gerekirse, “Satılan mal geri alınmaz” devrini kapatıp “Satılan mal geri alınır” devrini başlatıyor (....)

Eylülde bir anım daha yok olacak.

Eylülde itibaren artık Türkiye’de, satılan mal geri alınacak.”

O Eylülü hatırlıyorum. 1995 yılıydı. Okulu bitirip “profesyonel hayata” henüz adım atmış, birkaç günlük muhabirdim. Haber müdürüm sevgili Semra Saygı, beni o gün bir habere gönderdi; Sanayi ve İl Ticaret Müdürü Erdinç Gönenç basın toplantısı düzenleyecekti. 14 Temmuz’da Yeni Asır’daki köşesinde-yukarıdaki alıntıda- duyurduğu yeni yasayı kamuoyuna tanıtacaktı. O zamanlar Pasaport’ta olan ufak tefek, mütevazı müdürlük ofisinde, ufak tefek, mütevazı bir adam karşıladı bizi. Hadi ben, etrafı anlamaya çalışan bir acemiymdim; peki o makam mevki sahibi, her sözünü seçerek ve anlaşılır bir ifade ile konuşan, işinin ehli adamın mahcubiyetine ne demeliydi?

Konuyu asla büyüklemeden, konuyu gazetecilerin gözünün içine bakarak, sanki dostlar arasında sohbet eder gibi anlatışı, tüketicileri ısrarla haklarını aramaya çağırışı, artık bir mahkemelerinin olduğunu bilmelerini istemesi... Karşımdaki adam, anlaşılan meslek yaşamının başındaki benim için bir şanstı. Bir bürokrat, bir devlet adamı nasıl olurmuş gösterek...

“1988’de Avukat Güney Dinç’in savunmasıyla

1402 davasını ilk kazanan memur olur.

Bu dava emsal gösterilir.”

İki buçuk yıl sonra Gönenç’ten gelen haberde ise, öncekilere hiç benzemiyordu; 4 Nisan 1998’de kalp krizi nedeniyle vefat etmişti. “Tüketicinin babası”ydı, “güleryüzlü bürokrat”tı, “kamu aydını”ydı... Bu özelliklerin arka planında ise değerli bir insanın uzun hikayesi vardı. Bir kitap kurduydı, iyi bir deneme yazarıydı... Vicdan sahibiydi, çatışma kültüründen azade bir sosyalistti, 1402’likti ve demokrasiye koşulsuz inancından politikada tutunamayacak kadar iyi niyetliydi.

Gönenç’in 1989’dan itibaren gazetelerde çıkan yazılarını kitaplaştırma isteği, vefatından dokuz yıl sonra eşi ve oğlunun gayretleriyle sonuçlandı; “İzmir’im”

yayınlandı. Oğlu bir de web sitesi kurdu babasına; www.erdincgonenc.com. Bu yazı onu tanıtmak için bir giriş olsun mu?

Üst Düzey Bürokrat

1941 yılında İzmir’de doğar, Erdinç Gönenç. Astsubay bir babanın üç oğlundan en büyüğü olandır. İlkokulu istanbulda okur. Ardından Karşıyaka Ortaokulu, Diyarbakır Lisesi ve Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi (SBF)... 1958-1962 arasında okuduğu SBF’nin Maliye-İktisat Bölümünü bitirir bitirmez yine İstanbul yolu görünür onu; Maliye Bakanlığı Hazine Genel Müdürlüğü Milletlerarası İktisadi İşbirliği Teşkilatı ve Kambiyo Kontrolörü.

Askerlikten sonra bakanlık Londra’ya geçici görevle gönderir onu. 1973-1974 yıllarında Hazine Genel Müdürlüğü Yabancı Şube Müdürlüğü, ardından Maliye Bakanlığı Kambiyo Müdürlüğü görevleri gelir. 1974 yılında Karadeniz Bakır işletmeciliği Genel Müdürlüğü Yardımcılığından, Birinci MC Hükümeti nedeniyle ayrılmak zorunda kalır. 1975 yılında Ankara Belediye Özlük İşleri Müdürlüğü, 1977 yılında Merkez Bankası Ekonomik Araştırma Uzmanlığı yapar. 1978 yılında Tariş Genel Müdür olarak “İzmir’ine” geri döner, Gönenç. Ancak 1980 süreci nedeniyle kısa sürer bu görevi. 1981 yılında Köy-Koop Muğla Birliğinde müdür, 1982 yılında DEÜ Muğla İşletmecilik MYO’da öğretim görevlisi olarak çalışır.

Askeri yönetim, 1402 sayılı yasaya dayanarak memuriyet hayatına son verir Gönenç’in. Çalışma hayatı, memuriyette geçmiş, hep kamunun temsil ettiği halka hizmet vermeyi görev edinmiş bir bürokrattır; 1402’lik olmak üzer onu. Yapacak tek işi vardır; eşinin ailesinin memlekti olan Muğla’da dükkan açmak. Eşi Ayla Gönenç’e göre “kürek mahkumu” olmuş gibidir; “Esnaf olarak çalışmamış, habire ortada kalıyor, ne yapacağını bilemiyor. Kürek mahkumu nasıl olur? Zincirle... Ancak onu yapabilirsin, başka yere salma! Onun gibi birseydi. Muğla’da dükkan açtık. Göbek mantarı, salyangoz sattı, oğlum da yardım etti. Yaşar Holding’e çalıştı o dönemde. Muğla’da bir öğrencisiyle bal sattılar. Bürokrat adam için o kadar zor birşey ki...” Gönenç 1988’de Avukat Güney Dinç’in savunmasıyla 1402 davasını kazanan ilk memur oldu. Bu dava emsal gösterilir ve diğer memurlarda göreve dönmeye başlarlar. 1992’de İzmir Sanayi ve Ticaret İl Müdürlüğüne getirilir.

Adam Olacak Çocuk...

Bu kısa biyografi, içinde çok hikaye biriktirmiş. Kardeşi İzmir eski Defterdarı, bugünün Maliye Başmüfettişi Mete Gönenç, çocukluk yıllarına gidiyor ilkin. İlk hatırladıkları, hayatını kurtaran bir ağabey üzerine; “ Alaybey’de oturuyoruz, beş yaşında felan olmalıyım. Denize düşmüştüm. Üzerimdeki tulum şişmiş. Tam batarken ağabeyim hayatımı kurtardı.

Diyarbakır’da bir anımız var. Ağabeyim evde ders çalışıyordu. Ben sokakta oyun oynuyordum. İki çocuk bana sataştı, beni dövmeye başladı. Ufak tefek ağabeyim evden fırlayıp ikisini dövmeye başladı.”

Mete Gönenç, ağabeyinden öğrenir, pek çok şeyi. Kağıt oynamayı, Beşiktaş'lı olmayı, insan sevmeyi...Ortak zevkleri arasına kitap okumak girer, erkenden. "Kitap okuma zevkini bana ağabeyim aşıladı. O sürekli Varlık Yayınları'nın kitaplarını alırdı. Ben ilkokuldayken ağabeyim Diyarbakır Lisesini birincilikle bitirdi. Onun sayesinde ilkokul bir de Varlık Çocuk Yayınlarını bitirmiştım."

Karşıyaka'da beraber gevrek, su satarlar. Okudukları kitapları sokak sergisinde satıp yenilerini alırlar. Fakir bir ailenin çocukları olmasalar da zaman, çocukların, gençlerin çalışmasının meziyet kabul edildiği, "Sanat öğrensin" denilen yıllardı. Babaları emekli olduğunda aile maddi açıdan zorlanmaya başlar. Erdiñ Gönenç, Hazine ve Kambyo Kontrolörü olunca bütün aileyi İstanbul'a yanına alır. Mete Gönenç ağabeyi ile Küçükçekmece'de, Bakırköy'de yaptığı saatlerce süren yürüyüşler ve sohbetler zamanıdır. Tüm bu çocukluk-gençlik hikayelerinin özeti şudur; "Ağabey-kardeş gibi değil, arkadaşık."

Doğu Perinçek'I TİP'li Yaptı

Ağabeyini takip ederek SBF'li olur, Mete Gönenç. 1958-62 yıllarında SBF'de okuyan ağbeyinin, başka bir dönem insanı olduğunu anlatıyor; "Ağabeyim 27 Mayıs kuşağından, ben 1968-72 arasında okudum. Onların kuşağı biraz farklı. Ağabeyim çok okuyan biriydi. Klasik müzikten satranca, kağıt oyunlarına, sinemaya, tiyatroya kadar hepsi ilgi alanlarına girerdi. O zaman kültürde koşullandırılmamıştı. Sağ ve sol kesimin çok rahat tartışma imkanı vardı. Soldan Sadun Aren'ler, sağdan Aydın Yalçın'lar, hepsi SBF'den ağabeyimin hocasıydı. Ağabeyimin ençok keyif aldığı şey, Yalçın ve Aren açık oturumlarını ve tartışmalarını izlemektir. Demokrasi içinde insanların tartışmasına, doğruyu bulmasına inanırdı... "Arkadaşları A. Taner Kışlalı, Uğur Mumcu'lardı... 1968 yılını Türkiye İşçi Partisi'nde (TİP) karşılar Erdiñ Gönenç, Doğu Perinçek'i de o TİP'li yapar; " Bir toplantıda Perinçek kendisi anlattı. TİP'in kurulduğu yıllar. Perinçek'ler, ekrem Alican'lar Yeni Türkiye Parti'sinde. Perinçek de ağabeyimden etkilenip solcu oluyor ve TİP'e geçiyor."

Tariş Direnişiyile Suçlandı

Nasıl bir yöneticiydi Gönenç? Mete Gönenç, "Ağabeyim aldığı kültür ve dünya görüşü dolayısıyla halk için, toplumu daha ileriye götürmek için yaşayan bir yöneticiydi. Yanındakilerle uyum içinde çalışan, hiçbir zaman despotluk yapmayan, halkçı bir yöneticiydi." diyor. Hazine ve Kambyo Kontrolörü iken kambyo kaçakçıları ile mücadele ettiğini söylüyor. Eşi Ayla Gönenç de " 1968-70'te Hazine Kontrolörü iken döviz yasağı vardı. Araba getirtiliyordu. Çok büyük rüşvetler teklif etmişler. Hiçbirini kabul etmedi tabii. Sanayi ve Ticaret İl Müdür iken kooperatifleri dolaştığı için dışarıdan para veriliyordu. Onu da kabul etmedi." diyor.

***"Aldığı kültür ve dünya görüşü dolayısıyla halk için,
Toplumu daha ileriye götürmek için yaşayan bir yöneticiydi."***

Kardeşinin anlatımıyla diğer boyutu, verimliliği artırması; “Tariş Genel Müdürlüğü dönemine bakarsanız Tariş’in ihracat rekortmeni olduğunu görürsünüz.

Fethiye’den Bandırma’ya kadar kuruluşları olan bir birlik... Yağ sıkıntısının yaşandığı bir dönemde tek yağ üreten kurumdu. Tariş’i daha bir devlet kuruluşu haline getirebilmek için Hazine Bakanlığı bürokrasisinden çok değerli elemanları en önemli fabrikalarının başına getirdi. “

Ayla Gönenç’in hatırladığı kadarıyla Tariş’teki yöneticiler, “Bu genel müdür yediveren. Herşeyi veriyor bize” diyordu. Hepsi ev sahibi olmuş, çocuklarını evlendirmişti. Ama memnun olmayan birileri vardı; “ O olaylara sebep olacak derecede birşey yoktu ortalıkta. Suç arayıp buldular herhalde.” Ayla Hanımın “o olaylar” dediği, işten atılan işçilerin başlattığı meşhur Tariş direnişi ve MC Hükümetinin işten çıkardığı işçilerin, çeşitli eylemler sonunda fabrikaları işgal etmesini, ağabeyine mal ettiklerini söylüyor Mete Gönenç; “İşçiler, soruşturmasız bir şekilde işten çıkarılmıştı. Suçsuz olanı işe alacağız dediler. Tariş’te illegal sol örgütler var diye ağabeyimi suçladılar. Ağabeyim döneminde yaratılan olaylar olduğu söylendi. Bu nedenle 1402’lik oldu.”

Çakmur’un Yerine Seçilebilirdi

“Çok iş değiştirmiş gibi görünüyor ama Halk Partisi ile birlikte bir göreve geliyordu, Halk Partisi gidince görevden alınıyordu. O arada maddi sıkıntılar çekiyorduk.” Eşinin de belirttiği gibi Erdinç Gönenç’in yöneticilik hikayesi böyle seyreder hep. Politikanın baskısı nedeniyle kendisinin kirlendiğini hisseder; “her zaman diyordu ki’Ben gençken çok dürüstüm, çok namusluydum. Tertemiz bir insandım. Eskiden ilkelerimden ödün vermezdim, şimdi vermek zorunda kaldım’ diyordu. Görevden alınmış bir sürü memur, işçi oluyordu. Geldiği yerde onlara da iş veriyordu. Tariş’e getirdi hepsini. Tabi hükümetten de bekliyorlardı; ‘Şu yakınımı işe alır mısın?’ diye kart yazıyorlardı. Kendi partisi olunca onları işe almak zorunda kalıyordu. Bundan rahatsızlık duyuyordu.”

Halbuki Erdinç Gönenç, politikayı, yolsuzluklarla savaşıma, sadece belirli bir kitle değil halk yararına çalışma platformu olarak görür. 1987’de SHP’den milletvekili aday adayı, 1989’da İzmir Büyükşehir Belediyesi Başkan aday adayı olur. “Cennet gibi yaparım İzmir’i herşey var” der. Ama kardeşinin ifadesiyle politika için fazla dürüsttür. “Ağabeyim politikada hayal kırıklığı yaşadı. Aday olanlar arasında en yeterli, en olması gereken, en sevilen adaydı. Ama ağabeyim, Türkiye’de partilerdeki önseçim politikası için fazla iyi, fazla dürüst bir insandı. O kadar iyi ve dürüsttü ki delege politikasını çok iyi bilen insanların arasında önseçim kazanması mümkün değildi.”

Ayla Gönenç o yüzden soruyor; “Yolsuzlukla savaştı. Yanlışlıklara çok üzülüyordu, düzeltmeye çalışıyordu devamlı. Doğrusunu göstermeye çalışıyordu ama destek bulamadı. Belki milletvekili, bakan olsaydı herşeyi ortaya çıkarabilirdi. Partinin içinde bile var gruplar. Onlar engeller miydi, engellemez miydi? Bilmiyorum?”

Onun aday adayı olduğu Büyükşehir seçiminden, Yüksel akmur ıktı. Belediye başkanı olsaydı, ne yapardı? Sanayi bölgeleri dışında fabrika izni vermiyordu.

“Urla Yarımadası’nda hiçbir şekilde sanayi olmamalı. Tarım alanlarında, sahil bölgelerinde olmamalı. Organize sanayi bölgeleri olmalı, etrafına şehirler kurulmalı.”diyordu. 25 yıl sonraki İzmir hayalini, yazılarında anlattı. E i ve oğlu Erdener Gönenç,  imdi bu yazılarını biraraya getirip ikinci kitabı bastırmaya hazırlanıyor.

“Gerçek Demokrasi G s z  Korur.”

Gönenç’in İzmir’de bırakacağı son iz ise, 1992’de atandığı Sanayi ve Ticaret İl Müdürlüğü oldu. Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunu çıkarılması, her ilde Tüketicisi Hakem Heyetinin kurulması için büyük çaba sarf etti. Bakanlarla, ticaret odasıyla, meslek kuruluşlarıyla yaptığı çalışmalar, sonucunu verdi. E iyle bu heyecanını payla ıyordu; “Bütün televizyonlarda, gazetelerde demeçler verdi. Hakem Heyetini kurdu. ‘ ikayet edin’ dedi. Hatalı bir Mercedes’i bile değı tirdiler. Her gün sayardı kaç başvuru oldu diye. ‘Halkımız  ğrenebildi mi haklarını’ derdi. Sayıları arttıkça sevinirdi. Bazı tüketicilerin yetkili servisleri yoktu. Aılsın ve halk haklarını öğrensin diye takip ediyordu. Mesela korsan tüpleri yok etmek için çok u ra tı. Ekmek fiyatları ve gramajıyla çok u ra tı. Ekmeğın ucuzu da olsun pahalısı da ama fakir halkımızın istediğı kadar alabileceğı fiyatta olsun, diyordu. Hilton’da yemeğe, kokteyllere giderdik mesela. Orada çeşit çeşit yiyecek-içecekler var. Gecekondulu semtlerine bakardı ‘Acaba oradaki insanlar a mı, yemek yiyebiliyorlar mı,  u anda ne yiyorlar’derdi bana, lokmaları boğazından zor geçerdi. Halkımızın refahının yükselmesi için elinden geleni yaptı, yapmaya çalıştı.

Gecekondulu semtlerine bakardı ‘Acaba oradaki insanlar a mı, yemek yiyebiliyorlar mı,  u anda ne yiyorlar’derdi.

Ne de olsa Mete Gönenç’in dediğı gibi onlar, zayıfı korumak üzerine yeti tirilmi  bir kuşağın insanlarıydı. Kendisi de yazmıştı; “Kimi i  insanı arkadaşım korkuya kapılmış soruyor; Peki bizi kim koruyacak, kimi kötü niyetli t keticisiye karşı? (....) Oysa ki bizim yaşamız nedensiz değı ikliğe izin vermiyor.(....) Bir de benim bildiğım, gerçek demokrasilerde güçsüzler korunur yasalarla. Zaten güçlü olanı, g s ze karşı bir de yasa ile korumanın anlamı ne?”

*İzmirLife Dergisi (Kasım/2007)

NOT: 1973-74 tarihlerinde Ankara'da otuyorduk. Birgün Erdinç'in arkadaşı Anayasa Mahkemesi Başkanı Ömerbaş'ın oğlu Selçuk Ömerbaş çiftinin evlerine akşam yemeğine gideceğimizi söyledi. Hazırlanıp gittik. Ben onları ilk defa tanıyacaktım. Başka arkadaşları da vardı ama şimdi hepsini hatırlayamıyorum. Çok güzel hazırlanmışlardı. Hepimiz masaya oturduk. Bir süde sonra kapı zili çaldı. İçeriğe Doğu Perinçek girdi. Hepsi iyi arkadaşlardı. Birbirlerini selamladılar. Sonra Sayın Perinçek paltosunun düğmelerini açtı ve göğsünden Türk bayrağını çıkardı. Onlara hediye olarak bayrak getirmişti. Bu anımı, bazı hoşuma gitmeyen sözler duyuyorum. Haksızlığı önlemek için açıklıyorum.

AYLA GÖNENÇ/ 14.06.2014

"Danıştay 5. Dairesi 30 Haziran 1988 tarihinde 1042'likler lehine karar verdi. Simdi tarihini hatırlamıyorum daha sonra 1042'liklerin ilk kurultayına tebrik telgrafı gönderen o zamananın Ege sıkı yönetim ordu komutanı Sayın Orgeneral Süreyya Yüksel beyfendiye de şahsen teşekkürlerimi bildiriyorum. Ayla Gönenc 15.6.2014"

(Anne dedem Hamdi Şahin (Şahanlar lakabı). Muğla (medrese mezunu). Kut-ül Amara'da savaşmış sonra Atatürk ile beraber Kurtuluş Savaşını yapmış. İzmir Çeşme'de mübadele ile Trakya ve Girit'ten gelen Akıncı soyadlı aileden anneannem Nesime Şahin ile evlenmiştir. Deddemin dedesi de (Mehmet) Galiçya savaşında kahramanlık göstermiş Yüzbaşı rütbesi ile Muğla'daki Askeri Birliğin başına atanmış.)

ERDİNÇ GÖNENÇ'İN SEVDİĞİ ŞİİRLERDEN...

26 AĞUSTOS GECEsİNDE SAATLER
İKİ OTUZDAN BEŞ OTUZA KADAR
VE İZMİR RIHTIMINDAN AKDENİZ'E BAKAN NEFER

....

Paşalar onun arkasındaydılar.

O, saati sordu

Paşalar: 'Üç', dediler.

Sarışın bir kurda benziyordu

Ve mavi gözleri çakmak çakmaktı.

Yürüdü uçurumun başına kadar,

eğildi, durdu.

Bıraksalar

ince, uzun bacakları üstünde yaylanarak

ve karanlıkla akan bir yıldız gibi kayarak

Kocatepe'den Afyon ovasına atlayacaktı.

...

Ali Onbaşı bir şimşek hızıyla düşündü ve şu türküyü duydu:

'Dörtnala gelip uzak Asya'dan Akdeniz'e

bir kısrağ başı gibi uzanan bu memleket bizim.

Bilekler kan içinde, dişler kenetli, ayaklar çıplak

ve ipek bir halıya benzeyen toprak, bu cehennem, bu cennet bizim.

Kapansın el kapıları, bir daha açılmasın,

yok edin insanın insana kulluğunu, bu davet bizim.

Yaşamak bir ağaç gibi tek ve hür

Ve bir orman gibi kardeşçesine bu hasret bizim...'

CEVİZ AĞACI İLE TOPAL YUNUS'UN HİKÂYESİ

....

Herhal ilerdedir
yaşanacak günlerin
en güzelleri.

Şimdilik
sohbetimizde kederi :
kesilip
satılmış
bir ceviz ağacının...

.....

Cevizlerini Eylülde döker,
yaprakları yeşil dururdu Kasıma kadar.

....

Varlılar varsıza dokur mu kilim,
vay cevizin hali, vay benim halim...

...Şimdilik
sohbetimizde kederi :
kesilip
satılmış
bir ceviz ağacının...

O VE AKSAKALLILAR

Yeşil selviler, beyaz mezar taşları ve elyazma kitaplar vardı manzarada.
Gün akşama yakındı ve durgundu.

Bir yemiş sofrasının başında bağdaş kurmuş gibi
oturmuşlardı etrafına ibret aynasının.
Aksakalları bilgin, gözleri genç, elleri yorgundu,
ilhamlı, vahim ve dalgındılar.
O, birdenbire meclise geldi dedi :

" - İbret aynasından bakıp
çubuklarını yakıp
şerh ü izah edenler.

Değişmekte olanı görüp
içine girip
değiştirmektedir hüner.

*Ve sanmayın ki değişen başı boş bir oktur,
kanunu ve nizamı yoktur.*

*Ben, bilip bildiririm ki :
Rab ve kitap
ve saçı rüzgârda uçan «kahraman» değil,
(karanlık orman, tuzlanmamış deri,
budaklı lobut ve taş baltadan beri)*

*Onlar'dır büyük macerayı yapan.
Onlar ki toprakta karınca
suda balık
havada kuş kadar
çokturlar.*

*Korkak, cesur
cahil, hakîm
ve çocukturlar.
Ve kahreden
yaratana ki Onlar'dır,
şarkılarımda yalnız Onlar'ın maceraları vardır..."*

NAZİM HİKMET RAN

"Kadınlarını yetiştirmeyen bir devlet yalnızca sağ kolunu çalıştıran bir insan gibidir."

PLATON/ İ.Ö. 347 (Atina Akademia)

15.06.2014

Değerli eşim Erdinç Gönenç,

Dürüst, namuslu, onurlu, yetenekli, zeki, üretken, mütevazî, güler yüzlü, düşünce adamı, insan sevgisi ile dolu şefkatli, örnek insandı. İş arkadaşlarında liyakata önem verirdi. Kadın-erkek ayrımı yapmazdı.

Çalışma hayatının kronolojisi Türkiye'nin siyasi hayatı ve idari biçimiyle yakından ilgilidir. O ve onun gibi birçok bürokratta aynı durumda idi. Sol düşünceli bir aydın olduğu için çizgisinden hiç taviz vermedi. En zor anlarında bile ilkeli ve inatçı davrandı. Her zaman Atatürk'ümüzün partisi Halk Partisi ile hareket etti.

Sayın Ecevit iktidara gelince çalıştı. Sayın Ecevit iktidardan gidince işlerini kaybetti.

01.08.1983'te sıkıyönetim 1402 sayılı kanunla görevinden aldı. Ömürboyu kamu hizmetinden men etti. Ama o yılmadı. Danıştay'a müracaat etti. 05.09.1998'de Danıştay o kanunu iptal etti. Tabi o yıllar onun kayıp yıllarıydı. O yıllarda muhtelif şirketlerde çalıştı.

O'nu her zaman destekledim. Biliyordum ki dünyamız, yurdumuz, insanlarımız ve çocuklarımızın geleceği için doğruları yapmaya ve yol göstermeye çalışıyordu.

O'nu çok özliyorum.

İnşallah dünyamızda ve memleketimizde demokrasi ve düşünce özgürlüğü, ailelerimizi ve çocuklarımızı koruma düşüncesi yerleşir. Bireylerine sevgi, saygı ve şefkatle yaklaşan çocuklarımıza doğayı, hayvanları, tarihi ve sanat sevisini aşıl原因an mutlu bir ülke oluruz.

İnşallah dünyamızda kadınlarımızında düşüncelerine ve fikirlerine erkekler kadar eşit değer verilir.

SEVİNÇ AYL A GÖNENÇ / İZMİR